

Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2018/19: MJU8

Skyddet av värdefull skog

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse 2018/19:25 Riksrevisionens rapport om skyddet av värdefull skog till handlingarna. Riksrevisionens övergripande slutsats är att statens samlade insatser för skydd av värdefull skog kan förbättras och bli mer kostnadseffektiva. Enligt skrivelsen arbetar regeringen kontinuerligt med att förbättra det strategiska genomförandet av miljömålen och ge goda förutsättningar för friluftslivet. Regeringen anser även att strategin för formellt skydd av skog ger god vägledning för arbetet sedan 2017.

Vidare föreslår utskottet att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att värna det nationella självbestämmandet i skogsfrågor och om den svenska modellen med ett hållbart skogsbruk och att riksdagen tillkännager detta för regeringen. Slutligen föreslår utskottet att riksdagen avslår samtliga följd motionsyrkanden med anledning av regeringens skrivelse samt övriga motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2018/19 om skogspolitiska frågor.

I betänkandet finns 29 reservationer (M, SD, C, V, KD) och två särskilda yttranden (C, L).

Behandlade förslag

Regeringens skrivelse 2018/19:25 Riksrevisionens rapport om skyddet av värdefull skog. 20 yrkanden i följd motioner. Cirka 70 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2018/19.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	9
Ärendet och dess beredning.....	9
Bakgrund till skrivelsen – Riksrevisionens granskning.....	9
Skrivelsens huvudsakliga innehåll.....	10
Utskottets överväganden.....	12
Ägande- och brukanderätt	12
Mål för skogspolitiken.....	17
Skogsvårdsregler	20
Arealmål	25
Ekonomisk ersättning	32
Pågående markanvändning	35
Flexibla och effektiva skyddsformer	36
Markfrågor	40
Nyckelbiotoper	45
Avverkningsanmälan.....	47
Brukningsmetoder och virkesproduktion	49
Internationella skogsfrågor	55
Reservationer	58
1. Utred äganderätten, punkt 1 (M)	58
2. Utred äganderätten, punkt 1 (KD)	58
3. Ägande- och brukanderätt, punkt 2 (M)	59
4. Skogsvårdslagstiftningen, punkt 4 (SD)	60
5. Skogsvårdslagstiftningen, punkt 4 (V)	60
6. Omställning av jordbruksmark till skogsmark, punkt 6 (SD)	61
7. Definitioner av skyddad skog, punkt 7 (M)	62
8. Definitioner av skyddad skog, punkt 7 (SD)	62
9. Arealmål för skogsskydd, punkt 8 (M)	63
10. Arealmål för skogsskydd, punkt 8 (V).....	64
11. Hyggesfritt skogsbruk, punkt 9 (V)	64
12. Ekonomisk ersättning, punkt 10 (SD)	65
13. Pågående markanvändning, punkt 11 (SD)	66
14. Flexibla och effektiva skyddsformer, punkt 12 (M)	66
15. Flexibla och effektiva skyddsformer, punkt 12 (SD).....	67
16. Flexibla och effektiva skyddsformer, punkt 12 (KD)	68
17. Frivilliga avsättningar, punkt 13 (SD)	68
18. Frivilliga avsättningar, punkt 13 (V)	69
19. Markbyten, punkt 14 (M, KD).....	70
20. Privatisering av statlig skog, punkt 15 (KD)	70
21. Nyckelbiotoper, punkt 16 (SD).....	71
22. Nyckelbiotoper, punkt 16 (KD).....	72
23. Avverkningsanmälan, punkt 17 (M).....	72
24. Avverkningsanmälan, punkt 17 (SD)	73
25. Skogsskötsel, punkt 18 (M)	73
26. Skogsskötsel, punkt 18 (SD)	74
27. Bioekonomistrategi och nationellt skogsprogram, punkt 20 (M, C, KD).....	75
28. Bioekonomistrategi och nationellt skogsprogram, punkt 20 (SD).....	75

29. Internationella skogsfrågor, punkt 21 (V).....	76
Särskilda yttranden	78
1. Hänvisning till pågående arbete med skogspolitiska frågor (C)	78
2. Hänvisning till pågående arbete med skogspolitiska frågor (L)	78
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	80
Skrivelsen	80
Följdmotionerna	80
Motioner från allmänna motionstiden 2018/19	81

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Utred äganderätten

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:419 av Christian Carlsson (KD),

2018/19:1459 av Katarina Brännström (M),

2018/19:2888 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 1 och

2018/19:3008 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 2.

Reservation 1 (M)

Reservation 2 (KD)

2. Ägande- och brukanderätt

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:1333 av Cecilia Widegren (M) yrkande 3,

2018/19:1602 av Mattias Karlsson i Luleå (M),

2018/19:1705 av Edward Riedl (M),

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkandena 1, 64 och 72,

2018/19:2783 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 39,

2018/19:2864 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) yrkande 1 och

2018/19:3011 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 2.

Reservation 3 (M)

3. Mål för skogspolitiken

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:2255 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 19 och 20,

2018/19:2315 av Maria Gardfjell m.fl. (MP) yrkande 2,

2018/19:2426 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 56 och

2018/19:2745 av Rebecka Le Moine (MP) yrkande 2.

4. Skogsvårdslagstiftningen

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:669 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkandena 3, 4 och 6 samt

2018/19:1281 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkandena 2 och 12.

Reservation 4 (SD)

Reservation 5 (V)

5. Artskyddsförordningen

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:1730 av Mats Green (M),

2018/19:2315 av Maria Gardfjell m.fl. (MP) yrkande 4,

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 68 och

2018/19:2719 av Daniel Bäckström (C).

6. Omställning av jordbruksmark till skogsmark

Riksdagen avslår motion

2018/19:1281 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 15.

Reservation 6 (SD)

7. Definitioner av skyddad skog

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:1281 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 3,

2018/19:2888 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 5 och

2018/19:3004 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 6.

Reservation 7 (M)

Reservation 8 (SD)

8. Arealmål för skogsskydd

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:669 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkandena 1 och 5,

2018/19:2515 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C) yrkande 2,

2018/19:2745 av Rebecka Le Moine (MP) yrkande 3 och

2018/19:2888 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 6.

Reservation 9 (M)

Reservation 10 (V)

9. Hyggesfritt skogsbruk

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:669 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkande 7 och

2018/19:2745 av Rebecka Le Moine (MP) yrkande 4.

Reservation 11 (V)

10. Ekonomisk ersättning

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkandena 65 och 70,

2018/19:2864 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) yrkande 2,

2018/19:3004 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 2 och

2018/19:3009 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 1.

Reservation 12 (SD)

11. Pågående markanvändning

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:1293 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 3 och

2018/19:2515 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C) yrkande 1.

Reservation 13 (SD)

12. Flexibla och effektiva skyddsformer

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:1281 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 1,
 2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 66,
 2018/19:2426 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 55,
 2018/19:2736 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 53,
 2018/19:3004 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkandena 1 och 7,
 2018/19:3008 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 1,
 2018/19:3009 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkandena 4 och 5 samt
 2018/19:3011 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 1 och
 3.

Reservation 14 (M)

Reservation 15 (SD)

Reservation 16 (KD)

13. Frivilliga avsättningar

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:669 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkande 2,
 2018/19:1281 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 4,
 2018/19:2864 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) yrkande
 3,
 2018/19:3004 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 4 och
 2018/19:3009 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 3.

Reservation 17 (SD)

Reservation 18 (V)

14. Markbyten

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 71,
 2018/19:2736 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 55,
 2018/19:2819 av Tobias Billström m.fl. (M, C, KD, L) yrkande 113,
 2018/19:3008 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 4 och
 2018/19:3009 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 2.

Reservation 19 (M, KD)

15. Privatisering av statlig skog

Riksdagen avslår motion

2018/19:3008 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 5.

Reservation 20 (KD)

16. Nyckelbiotoper

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:1281 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 6,
 2018/19:1512 av Ann-Britt Åsebol (M),
 2018/19:2736 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 54,

2018/19:3004 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkandena 3 och 5 samt
2018/19:3008 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 3.

Reservation 21 (SD)

Reservation 22 (KD)

17. Avverkningsanmälan

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:1281 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 11,

2018/19:1293 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 2 och

2018/19:2888 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 2.

Reservation 23 (M)

Reservation 24 (SD)

18. Skogsskötsel

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:567 av Mikael Eskilander (SD),

2018/19:1281 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 16,

2018/19:1953 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M) och

2018/19:2888 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 3.

Reservation 25 (M)

Reservation 26 (SD)

19. Virkesproduktion

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:710 av Åsa Eriksson m.fl. (S),

2018/19:1677 av John Widegren och John Weinerhall (båda M)
yrkandena 1 och 2,

2018/19:2243 av Elin Lundgren (S),

2018/19:2426 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 57,

2018/19:2493 av Per Åsling och Daniel Bäckström (båda C) och

2018/19:2745 av Rebecka Le Moine (MP) yrkande 1.

20. Bioekonomistrategi och nationellt skogsprogram

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:1281 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 8,

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 62 och

2018/19:2895 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 22.

Reservation 27 (M, C, KD)

Reservation 28 (SD)

21. Internationella skogsfrågor

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att värna det nationella självbestämmandet i skogsfrågor och om den svenska modellen med ett hållbart skogsbruk och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2018/19:1281 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 18,
2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 63,
2018/19:2736 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 61 och
2018/19:2888 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 4 och
avslår motion
2018/19:2585 av Cecilie Tenfjord Toftby (M).

Reservation 29 (V)

22. Skrivelsen

Riksdagen lägger skrivelse 2018/19:25 till handlingarna.

Stockholm den 26 februari 2019

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Kristina Yngwe

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kristina Yngwe (C), Maria Gardfjell (MP), Hanna Westerén (S), Jessica Rosencrantz (M), Isak From (S), John Widegren (M), Runar Filper (SD), Magnus Manhammar (S), Elin Segerlind (V), Betty Malmberg (M), Martin Kinnunen (SD), Malin Larsson (S), Magnus Oscarsson (KD), Marlene Burwick (S), Tina Acketoft (L), Mats Nordberg (SD) och Ulrika Heie (C).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlas regeringens skrivelse 2018/19:25 Riksrevisionens rapport om skyddet av värdefull skog och fyra följdmotioner med sammanlagt 20 yrkanden. Dessutom behandlas 30 motioner från den allmänna motionstiden 2018/19 på skogspolitikens område med sammanlagt 75 yrkanden.

Riksrevisionen har granskat om statens insatser för skydd av värdefull skog på ett effektivt sätt bidrar till att nå riksdagens och regeringens målsättningar för miljö och friluftsliv. Granskningen har redovisats i rapporten Skyddet av värdefull skog (RiR 2018:17). Riksdagen överlämnade Riksrevisionens rapport till regeringen den 15 juni 2018. Regeringen överlämnade med anledning av rapporten sin skrivelse Riksrevisionens rapport om skyddet av värdefull skog (2018/19:25) till riksdagen den 6 december 2018. Den 31 januari 2019 presenterade medarbetare från Riksrevisionen innehåll och slutsatser i rapporten Skyddet av värdefull skog vid miljö- och jordbruksutskottets sammanträde.

Bakgrund till skrivelsen – Riksrevisionens granskning

Utgångspunkten för Riksrevisionens granskning har varit att undersöka om arbetet med skydd av skog är kostnadseffektivt, mot bakgrund av att riksdagen särskilt har framhållit vikten av kostnadseffektiva åtgärder för att nå miljömålen. I granskningen har Riksrevisionen utgått från att besvara följande delfrågor:

1. Används statliga resurser för formellt skydd kostnadseffektivt?
2. I vilken utsträckning utgör frivilliga avsättningar ett komplement till formellt skydd?

Riksrevisionen kommer i sin granskning till slutsatsen att det finns förbättringsmöjligheter i statens samlade insatser för skydd av värdefull skog. Riksrevisionen sammanfattar slutsatserna i följande punkter:

- Arbetet med skydd av skog har hittills till stor del fokuserat på arealmål och procentsatser på nationell nivå. För att nå målen bör arbetet i högre grad också fokusera på kvalitet och funktion. Detta kräver ökad kunskap om skyddsvärda områden, skyddsbehov och frivilliga avsättningar, en högre grad av strategisk planering och prioritering av områden samt ökade skötselinsatser.
- Regeringen och myndigheterna bör beakta att kostnaderna för skydd kan påverkas av vilken skyddsform som används och vilken ersättning som betalas ut.

- För att möjliggöra en transparent och jämförbar uppföljning och rapportering av målen till riksdagen behövs en ökad samsyn kring vilka arealer som ska tillgodoräknas formellt skydd respektive frivilliga avsättningar och en ökad samordning av statistik.
- Det finns ett behov av att tydliggöra innebörden av det så kallade sektorsansvaret i termer av statens respektive markägares ansvar för att miljömålen uppfylls.

Riksrevisionen bedömer att följande faktorer har stor inverkan på kostnadseffektiviteten:

- graden av strategisk planering och prioritering av skyddsvärda områden
- val av skyddsform och ersättningsens utformning
- arbetsprocesserna i form av exempelvis myndigheternas arbetsfördelning och förutsättningar för strategisk planering
- förvaltning av områden.

Riksrevisionen bedömer att myndigheternas reviderade strategi för formellt skydd av skog behöver kompletteras med en strategi för restaurering av utvecklingsmark för att nå det långsiktiga målet, särskilt i södra Sverige. Riksrevisionen anser även att det krävs ökad kunskap om skyddsvärda områden för att åstadkomma en effektiv prioritering och att det behöver göras en uppdaterad behovsanalys för att klargöra återstående skyddsbehov.

Enligt Riksrevisionens finns det risk för att skyddet i vissa fall görs mer omfattande och dyrare än vad som krävs. Det kan t.ex. finnas anledning att se över de ekonomiska incitamenten att teckna naturvårdsavtal för att öka användningen av skyddsformen. Alternativa skydds- och ersättningsformer behöver också användas för att frivilliga avsättningar och arbetsformen Nya Komet ska kunna utgöra effektiva, kompletterande arbets sätt.

Riksrevisionen bedömer vidare att användning av ersättningsmark kan vara effektivt för att snabbt öka det totala skyddet. Ersättningsformen har även fördelar i form av lägre transaktionskostnader. Det blir dessutom möjligt att undvika det påslag som ingår i intrångsersättningen. Riksrevisionen ifrågasätter emellertid i vilken utsträckning ersättningsmark kan användas för att öka skyddet i södra Sverige, där det återstående skyddsbehovet är andelsmässigt större.

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelse 2018/19:25 redovisar regeringen sin bedömning med anledning av Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer i rapporten Skyddet av värdefull skog (RiR 2018:17). Regeringen instämmer i Riksrevisionens övergripande iakttagelse att statens samlade insatser för skydd av värdefull skog kan förbättras och bli mer kostnadseffektiva. Regeringen har arbetat kontinuerligt med att förbättra det strategiska genomförandet av miljömålen och för att det ska finnas ändamålsenliga styrmedel för att bevara biologisk

mångfald och förutsättningar för friluftslivet. Kvalitet och funktion är viktiga utgångspunkter för strategin för formellt skydd av skog som vägleder arbetet sedan 2017.

Regeringen anser att aktuella satsningar på att skydda och sköta värdefulla skogar har ökat takten i arbetet. Skogsstyrelsen har fått i uppdrag att genomföra en landsomfattande nyckelbiotopsinventering. Regeringen har också beslutat om ett nationellt skogsprogram. Kontinuerligt förbättrad kunskap om skyddsvärda områden, återstående skyddsbehov och frivilliga avsättningar förbättrar enligt regeringen möjligheterna att genomföra och följa upp arbetet på ett kostnadseffektivt sätt och skapar förutsättningar för samarbete mellan berörda aktörer. Regeringen svarar mer i detalj på Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer genom att redovisa insatser inom fyra olika områden:

1. Grunder för ett samlat och kostnadseffektivt arbete för att nå miljömålen
2. Insatser för att fokusera på kvalitet och funktion
3. Insatser för ändamålsenligt skydd av skog och kostnadseffektiva ersättningssystem
4. Insatser för en tydlig ansvarsfördelning.

Regeringens mer detaljerade svar i skrivelsen redovisas löpande i betänkandet under respektive delområde i avsnittet om utskottets överväganden.

Utskottets överväganden

Ägande- och brukanderätt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger regeringens skrivelse 2018/19:25 Riksrevisionens rapport Skyddet av värdefull skog till handlingarna och avslår motionsyrkanden om äganderättsfrågor.

Jämför reservation 1 (M), 2 (KD) och 3 (M) samt särskilt yttrande 1 (C).

Skrivelsen

Regeringen betonar i skrivelsen principen om frihet under ansvar, det vill säga att den enskildes äganderätt till sin skog ska värnas samtidigt som skogsägaren har en betydelsefull del i det gemensamma ansvaret att förvalta skogsresursens alla värden. Detta ska ske på ett långsiktigt hållbart sätt i enlighet med ekosystemansatsen och de krav som följer av den miniminivå som lagstiftningen utgör. Markägare förväntas därmed ta större miljöhänsyn än vad lagen kräver och bevara värdefulla skogar genom frivilliga avsättningar så att miljömålen nås.

Motionerna

I motion 2018/19:419 av Christian Carlsson (KD) anføres att avverkningar inte ska kunna stoppas utan att skogsägare får ekonomisk kompensation och att en utredning om att stärka äganderätten i skogsbruket därför bör tillsättas. Även i kommittémotion 2018/19:3008 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 2 anføres att en utredning behöver tillsättas för att se över hur äganderätten kan stärkas inom de areella näringarna. Motion 2018/19:1459 av Katarina Brännström (M) och kommittémotion 2018/19:2888 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkar på att en äganderättsutredning med särskilt fokus på de gröna näringarna tillsätts. I motionerna 2018/19:1333 av Cecilia Widegren (M) yrkande 3, 2018/19:1602 av Mattias Karlsson i Luleå (M) samt 2018/19:1705 av Edward Riedl (M) anføres att äganderätten för Sveriges skogsägare bör stärkas. I kommittémotion 2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 64 anføres att äganderätt och brukanderätt vid jord- och skogsbruk ska stärkas genom att äganderätt och egendomsskydd beaktas i myndighetsbeslut. I kommittémotion 2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 1 anføres även att instruktionerna till Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen och länsstyrelserna bör förtydligas för att beakta äganderätten och i yrkande 72 anføres att naturvärden bör stärkas på ett sätt så att den bygger på legitimitet från de som berörs. I motion 2018/19:2864 av Peter Helander

och Helena Lindahl (båda C) yrkande 1 anförs att naturvårdsavsättningar aldrig ska ske mot skogsägarens vilja och att dialog och frivilliga avsättningar av skogsmark är en framkomlig väg. I kommittémotion 2018/19:3011 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 2 anförs att skyddet av värdefull skog måste ske på ett rättssäkert sätt, och i kommittémotion 2018/19:2783 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 39 anförs att äganderätten ska stärkas i syfte att öka konkurrenskraften inom de gröna näringarna.

Kompletterande uppgifter och tidigare behandling

Enligt 2 kap. 15 § första stycket regeringsformen är vars och ens egendom tryggad genom att ingen kan tvingas avstå sin egendom till det allmänna eller till någon enskild genom expropriation eller något annat sådant förfogande eller tåla att det allmänna inskränker användningen av mark eller byggnad utom när det krävs för att tillgodose angelägna allmänna intressen.

I andra stycket anges att den som genom expropriation eller något annat sådant förfogande tvingas avstå sin egendom ska vara tillförsäkrad full ersättning för förlusten. Ersättning ska också vara tillförsäkrad den för vilken det allmänna inskränker användningen av mark eller byggnad på ett sådant sätt att den pågående markanvändningen inom den berörda delen av fastigheten avsevärt försvåras eller att skada uppkommer som är betydande i förhållande till värdet på denna del av fastigheten.

Enligt tredje stycket gäller att ersättningen ska bestämmas enligt grunder som anges i lag. Vidare infördes 2010 ett tillägg i bestämmelsen som innebär att vad som följer av lag gäller i fråga om rätt till ersättning vid rådighetsinskränkningar som sker av hälsoskydds-, miljöskydds- eller säkerhetsskäl (prop. 2009/10:80 s. 163 f.).

Det första tilläggsprotokollet till Europakonventionen föreskriver i artikel 1 att varje fysisk eller juridisk person ska ha rätt till respekt för sin egendom och att ingen får berövas sin egendom annat än i det allmännas intresse och under de förutsättningar som anges i lag och i folkrättens allmänna grundsatser.

Dessa bestämmelser inskränker inte en stats rätt att genomföra sådan lagstiftning som staten finner nödvändig för att reglera nyttjandet av egendom i överensstämmelse med det allmännas intresse eller för att säkerställa betalning av skatter eller andra pålagor eller av böter och viten (se även bet. 2015/16:KU15).

I sitt svar på interpellation 2017/18:195 Stärkt äganderätt och näringsfrihet framförde justitie- och inrikesminister Morgan Johansson (S) den 19 december 2017 bl.a. följande:

Bestämmelsen om äganderätt ändrades 2011 så att huvudprincipen om rätt till full ersättning för förlusten vid expropriation och annat sådant förfogande gjordes tydligare. Det infördes också ett tillägg som innebär att rätten till ersättning vid så kallade rådighetsinskränkningar som sker av hälsoskydds, miljöskydds- eller säkerhetsskäl ska regleras i lag.

Den nya utformningen hade sin grund i en politisk överenskommelse mellan samtliga dåvarande riksdagspartier inom ramen för den parlamentariskt sammansatta Grundlagsutredningen. Även utformningen av bestämmelsen om närings- och yrkesfrihet, som infördes i regeringsformen den 1 januari 1995, var resultatet av en bred politisk överenskommelse över blockgränserna.

I syfte att stärka äganderätten infördes år 2010 dessutom nya ersättningsregler vid expropriation och andra situationer där fastigheter tas i anspråk med tvång. De nya reglerna ledde till höjda ersättningar.

Konstitutionsutskottet har vid flera tillfällen uttalat att bestämmelsen om egendomsskyddet i regeringsformen är väl avvägd. Utskottet har behandlat motionsyrkanden om att göra egendomsskyddet likvärdigt med de så kallade politiska rättigheterna men har inte varit berett att föreslå ändringar av begränsningsreglerna i syfte att stärka äganderätten.

Jag instämmer i de bedömningarna och vill samtidigt understryka vikten av att värna den politiska överenskommelse som så sent som 2010 legat till grund för den nuvarande utformningen av 2 kap. regeringsformen. Samma överväganden gör sig gällande när det kommer till näringsfriheten. Jag ser därför inte några skäl att vidta åtgärder i syfte att göra ändringar i det befintliga grundlagsskyddet.

Miljöminister Karolina Skog anförde bl.a. följande i en interpellationsdebatt den 28 maj 2018 som svar på interpellation 2017/18:533 Expropriering av skog:

Den grundlagsskyddade äganderätten ska respekteras, och det är den enskilde skogsägaren som fattar beslut om hur skogen ska brukas inom ramen för gällande lagstiftning. Skogspolitiken ska vara förutsägbar och bedrivs så att det lönar sig för den enskilde skogsägaren att sköta sin skog så att skogens olika värden kan utvecklas och tas till vara på bästa möjliga sätt. Den markägare som sköter sin skog på ett sätt som är bra för hotade arter ska kunna kombinera det med god ekonomi för sin näringsverksamhet.

När det gäller inrättande av naturreservat vill jag understryka att det är en grundläggande princip att överenskommelser med markägare sker på frivillig väg. Det är angeläget att myndigheterna anstränger sig för att ha en god dialog med markägare så att processen vid skydd av skog blir så bra som möjligt. Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen har nyligen redovisat en undersökning som visar att en majoritet av skogsägarna är nöjda med myndigheternas information, agerande samt ekonomisk ersättning vid inrättande av formellt skydd på deras fastighet.

Markägare har rätt till ersättning exempelvis när en myndighet beslutar om naturreservatsföreskrifter eller bildar ett biotopskyddsområde om myndighetens beslut innebär att pågående markanvändning avsevärt försvåras. Markägaren kan behålla marken och få ersättning för intrång i pågående markanvändning. Enligt expropriationslagen ska intrångsersättningen motsvara minskningen av marknadsvärdet på marken plus ytterligare 25 procent. I många fall kan ägaren också välja att sälja marken till marknadsvärdet.

Samtidigt har staten ett ansvar för att arbetet med att skydda värdefull natur är kostnadseffektivt. Ambitionen att komma fram till en överenskommelse med samtliga fastighetsägare innan beslut fattas kan innebära att förhandlingstiden blir lång. I dessa väldigt få fall kan myndigheterna fatta beslut innan förhandlingen är avslutad. Då har markägare möjlighet att väcka talan om ersättning hos mark- och miljödomstolen, vilket borgar för en rättssäker process.

Min uppfattning är att det finns bra stöd och riktlinjer för att inrätta ett formellt skydd genom de vägledningar och utbildningar som Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen ansvarar för. Därför är min uppfattning att statens arbete med skydd av natur genomförs med respekt för äganderätten och i dialog med berörda markägare och att de formella verktyg som finns ger en bra grund för en transparent samt rättssäker process.

Miljöministern refererade i sitt interpellationssvar till de undersökningar som Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen sedan 2008 genomfört av hur privata markägare ser på formellt skydd på egen mark. Enligt Naturvårdsverket genomförs undersökningen av en konsult med hjälp av en enkät riktad till de markägare som träffat överenskommelser eller tecknat avtal med myndigheterna om naturreservat, biotopskyddsområden eller naturvårdsavtal. Undersökningen är en del av myndigheternas utvärdering av verksamheten och ligger till grund för att utveckla dialogen mellan markägare och myndigheter.

Enligt den senaste undersökningen för perioden 2014–2016 var hälften av markägarna positiva eller delvis positiva till inrättande av naturreservat på deras mark. En majoritet (omkring 67–79 procent) av markägarna ansåg att länsstyrelsens information inom samtliga områden varit tydlig under processens gång. Lite mer än hälften av markägarna (53 procent) upplevde att de blivit väl bemötta av länsstyrelsens personal. Majoriteten av markägarna (55 procent) var även nöjda med förhandlingsresultatet när det gällde den ekonomiska ersättningen. Av de svarande ansåg 60 procent att värderingen grundade sig på sakliga skäl och 25 procent svarade nej på samma fråga. De svarande angav även bl.a. hur lång tid processen tagit för inrättandet av naturreservatet. I 36 procent av fallen tog processen mer än 3 år, i 17 procent 2–3 år, i 26 procent 1–2 år och i 8 procent av fallen under ett år, medan 11 procent svarade ”vet ej”.

Skogsstyrelsen fick vid samma tillfälle genomgående något mer positiva omdömen från de svarande i fråga om bildande av biotopskyddsområden. Omkring två av tre markägare (65 procent) var mycket eller delvis positiva till att ett biotopskyddsområde inrättats på deras mark. En klar majoritet av markägarna (82–89 procent) ansåg att Skogsstyrelsen under processens gång på ett tydligt sätt lyckats informera om områdets naturvärden, hur naturvärdena bevaras, varför området bör bli ett biotopskyddsområde samt hur den fortsatta processen såg ut. Omkring tre av fem markägare var nöjda med den ekonomiska ersättning som utbetalats, men andelen nöjda hade minskat med tio procentenheter mellan 2015 och 2016. Av de svarande ansåg 66 procent att värderingen grundade sig på sakliga skäl och 15 procent svarade nej på samma fråga. När det gäller tidsåtgången tog processen mer än 3 år i 11 procent av fallen, 2–3 år i 12 procent, 1–2 år i 37 procent, under 1 år i 31 procent, medan 8 procent svarade ”vet ej”.

Utskottet har tidigare uttalat sig om vikten av att värna äganderätten i skogsbruket och konstaterat att gränsdragningen mellan det enskilda intresset och det allmännas intresse kan vara svår. När det gäller skogsbruket bygger

den svenska skogspolitiken på två jämställda mål om produktion och miljö. En ökad produktion av skoglig råvara är viktig i en omställning till ett biobaserat samhälle och för att fasa ut fossil energi. Samtidigt måste skydd och miljöhänsyn öka. Den enskildes äganderätt till sin skog ska värnas samtidigt som skogsägaren har en betydelsefull del i det gemensamma ansvaret att förvalta skogsresursens alla värden (bet. 2017/18:MJU17).

I januari 2019 träffades överenskommelsen om det s.k. januariavtalet mellan Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Centerpartiet och Liberalerna. Avtalet är en överenskommelse om politikens inriktning på flera områden, bl.a. på skogspolitiken område. När det gäller frågan om äganderätten i skogsnäringen framgår det av januariavtalet att den privata äganderätten till skogen ska värnas. Rättssäkerheten för markägare och företag ska stärkas och vid inskränkningar i ägande- och brukanderätten ska markägare få ekonomisk kompensation i den utsträckning de har rätt till. Anslagen för ersättningar för skyddad mark ska vara tillräckliga för detta. En utredning om stärkt äganderätt ska tillsättas under 2019. Enligt avtalet ska ny lagstiftning som en följd av utredningen införas den 1 juli 2021.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare uttalat att äganderätten är en grundläggande rättighet i samhället som innebär att den enskildes egendom är tryggad. Det är dock inte en absolut rättighet, och inskränkningar får göras om det krävs för att tillgodose allmänna intressen. Vid samtliga slag av äganderättsintrång gäller en proportionalitetsprincip som innebär att nödvändigheten av ett intrång i det allmännas intresse måste balanseras mot den skada den enskilde drabbas av till följd av intrånget (bet. 2017/18:MJU17). Utskottet vidhåller den uppfattningen och understryker att den svenska skogspolitiken bygger på två jämställda mål om produktion och miljö. När det gäller frågan om äganderätten i skogsnäringen konstaterar utskottet att regeringen genom januariavtalet åtagit sig att värna den privata äganderätten till skogen. Regeringen har även åtagit sig att stärka rättssäkerheten för markägare och företag vid inskränkningar i ägande- och brukanderätten och att ge markägare ekonomisk kompensation i den utsträckning de har rätt till. Av januariavtalet framgår även att anslagen för ersättningar för skyddad mark ska vara tillräckliga för detta. Regeringen har även åtagit sig att tillsätta en utredning om stärkt äganderätt under 2019. Mot denna bakgrund föreslår utskottet att motionerna 2018/19:419 (KD), 2018/19:3008 (KD) yrkande 2, 2018/19:1459, 2018/19:2888 (M) yrkande 1, 2018/19:1333 (M) yrkande 3, 2018/19:1602 (M), 2018/19:1705 (M), 2018/19:2425 (C) yrkandena 1, 64 och 72, 2018/19:2864 (C) yrkande 1, 2018/19:3011 (M) yrkande 2 och 2018/19:2783 (M) yrkande 39 lämnas utan åtgärd.

Mål för skogspolitiken

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om mål för skogspolitiken. Jämför särskilt yttrande 1 (C) samt särskilt yttrande 2 (L).

Skrivelsen

Regeringen anför i skrivelsen att grunderna för gällande skogspolitik beslutades av riksdagen 1993 (prop. 1992/93:226). En viktig förändring i den nya skogspolitiken var att två jämställda mål för skogspolitiken fastställdes – ett miljömål och ett produktionsmål. Regeringen understryker vidare att miljöpolitiken utgår ifrån de nationella miljökvalitetsmål som beslutats av riksdagen. Miljömålen är även en viktig utgångspunkt för det nationella genomförandet av FN:s Agenda 2030 med sina 17 globala mål för hållbar utveckling. Riksdagen har även fastställt ett övergripande mål för friluftslivspolitiken (prop. 2009/10:238) med tio mätbara mål (skr. 2012/13:51).

Enligt regeringen har Sverige genom konventionen om biologisk mångfald förbundit sig att bevara sin biologiska mångfald på ekosystemnivå, artnivå och genetisk nivå. Sveriges genomförande av åtagandena inom konventionen om biologisk mångfald och EU:s naturvårdspolitik behandlas i propositionen En svensk strategi för biologisk mångfald och ekosystemtjänster (prop. 2013/14:141).

Enligt regeringen är ansvaret för att skydda den biologiska mångfalden delat mellan staten, kommuner och markägare. Formellt skydd av produktiv skogsmark med höga naturvärden är ett viktigt medel för att nå miljömålen och riksdagens mål för friluftsliv. Skogsägare förväntas även själva ansvara för att bevara höga naturvärden genom frivilliga avsättningar av skog.

Motionerna

Partimotion 2018/19:2255 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 19 betonar skogens roll för klimatet, den biologiska mångfalden och svensk ekonomi, vilket uttrycks i den svenska skogspolitikens två jämställda mål, produktionsmålet och miljömålet. Både staten och skogsnäringen har ett stort ansvar för att uppnå målen. I samma motion yrkande 20 anför att miljöhänsynen inom skogsbruket måste öka och att det behövs mer forskning om alternativa bruknings- och avverkningsmetoder. Enligt kommittémotion 2018/19:2315 av Maria Gardfjell m.fl. (MP) yrkande 2 bör Sverige vara ett grönt föregångsland med mer naturvänligt skogsbruk och ökade arealer skog med naturvårdsinriktning. Kommittémotion 2018/19:2426 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 56 betonar vikten av att skogsvårdslagstiftningen ska fortsätta att bygga på jämbördiga mål om brukande och bevarande. För att

naturvården ska vara långsiktigt hållbar behöver den även bygga på legitimitet och delaktighet från de som berörs. Enligt motion 2018/19:2745 av Rebecka Le Moine (MP) yrkande 2 behöver berörda myndigheter utforma en målsättning för en hållbar åldersfördelning för den brukade skogen med mål om att på sikt öka andelen gammelskog.

Kompletterande uppgifter och tidigare behandling

Enligt proposition 1998/99:145 är miljömålet Levande skogar formulerat på följande sätt:

Skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas.

Till varje miljö kvalitetsmål hör ett antal preciseringar som förtydligar målet och som används i det löpande uppföljningsarbetet. Bland annat framgår att natur- och kulturmiljövärden i skogen ska bevaras och utvecklas, hotade arter ska kunna återhämta sig i samtliga naturgeografiska regioner och arter ska ha möjlighet att sprida sig inom sina naturliga utbredningsområden som en del av en grön infrastruktur. Skogsmarkens funktion ska också värnas liksom skogens olika ekosystemtjänster såsom vattenrening, koldioxidupptag och produktion av biomassa. Enligt skogsvårdslagens inledande allmänna bestämmelser är skogen en nationell tillgång och en förnybar resurs som ska skötas så att den uthålligt ger en god avkastning samtidigt som den biologiska mångfalden behålls.

Den skogspolitik som beslutades av riksdagen 1993 kännetecknas av två jämställda mål – ett miljömål och ett produktionsmål. I regeringens proposition 1992/93:226 beskrivs miljömålet enligt följande:

Skogsmarkens naturgivna produktionsförmåga ska bevaras. En biologisk mångfald och genetisk variation i skogen ska säkras. Skogen ska brukas så att växt- och djurarter som naturligt hör hemma i skogen ges förutsättningar att fortleva under naturliga betingelser och i livskraftiga bestånd. Hotade arter och naturtyper ska skyddas. Skogens kulturmiljövärden samt dess estetiska och sociala värden ska värnas.

Formuleringen av produktionsmålet lyder i sin tur på följande sätt:

Skogen och skogsmarken ska utnyttjas effektivt och ansvarsfullt så att den ger en uthålligt god avkastning. Skogsproduktionens inriktning ska ge handlingsfrihet i fråga om användningen av vad skogen producerar.

Naturvårdsverket presenterade i januari 2019 en fördjupad utvärdering av miljömålen som kommer till slutsatsen att flera trender går i positiv riktning när det gäller åtgärder för miljömålet Levande skogar. Inom skogsbruket pågår ett stort arbete för att förbättra skogsbrukets miljöhänsynstagande och stora arealer frivilliga avsättningar undantas virkesproduktion. Kunskapen om var naturvärden är belägna i landskapet är på väg att öka och enligt utvärderingen är en landsomfattande nyckelbiotopsinventering ett viktigt steg för att öka kunskapen. Arbetet med regionala åtgärdsplaner för grön infrastruktur pågår,

vilket har god potential att stärka den gröna infrastrukturen i Sverige. Enligt utvärderingen utgör emellertid fragmentering och trakthyggen hot mot den biologiska mångfalden. Minskande och fragmenterade livsmiljöer samt minskande och/eller små populationer hos ett antal hotade arter är ett stort problem för att nå målet om att bevara biologisk mångfald.

Av januariavtalet framgår att regeringen har åtagit sig att tillsätta en utredning under 2019 för att se över hur internationella åtaganden om biologisk mångfald kan förenas med en växande cirkulär bioekonomi. Enligt avtalet ska ny lagstiftning som en följd av utredningen införas den 1 juli 2021.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare konstaterat att det finns ett brett samförstånd om att den svenska skogspolitiken ska bygga på de jämställda målen om produktion och miljö. En grundläggande del av skogspolitiken är skogsbrukets sektorsansvar och skogsägarnas frihet under ansvar. Produktion av skoglig råvara är viktig i en omställning till ett biobaserat samhälle och för att fasa ut fossil energi. Samtidigt ska områdesskydd och miljöhänsyn öka i omfattning. I en växande bioekonomi måste ett hållbart uttag av skogsråvara säkras, samtidigt som man säkerställer biologisk mångfald och sociala värden (bet. 2017/18:MJU17). Inriktningen av arbetet med att uppnå Sveriges miljömål ligger fast sedan det inledande beslutet om miljömålssystemet fattades av riksdagen i april 1999. I synnerhet målet om Levande skogar ger vägledning för det fortsatta arbetet med att uppnå ett hållbart skogsbruk. Utskottet konstaterar att regeringen i januariavtalet åtagit sig att tillsätta en utredning under 2019 för att se över hur internationella åtaganden om biologisk mångfald kan förenas med en växande cirkulär bioekonomi. Ny lagstiftning som en följd av utredningen ska införas den 1 juli 2021. Mot bakgrund av det arbete som pågår och det arbete som planeras föreslår utskottet att motionerna 2018/19:2255 (L) yrkandena 19 och 20, 2018/19:2315 (MP) yrkande 2, 2018/19:2426 (C) yrkande 56 samt 2018/19:2745 (MP) yrkande 2 lämnas utan vidare åtgärd.

Skogsvårdsregler

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om skogsvårdslagstiftningen, artskyddsförordningen och omställning av jordbruksmark till skogsmark.

Jämför reservation 4 (SD), 5 (V) och 6 (SD) samt särskilt yttrande 1 (C).

Motionerna

Skogsvårdslagstiftningen

Enligt kommittémotion 2018/19:669 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkande 3 ska miljöhänsynen stärkas genom att effektiva sanktionsmöjligheter införs för brott mot hänsynsreglerna i skogsvårdslagen. Kommittémotion 2018/19:1281 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 12 betonar i sin tur att markägarens rättsliga ansvar enligt skogsvårdslagen bör ha sin utgångspunkt i att skogsägaren ska ha fortsatt lagstadgat ansvar och kontroll över sin fastighet samt i yrkande 2, samma motion, att rättslig prövning i samband med restriktioner för markanvändning ska förenklas. Enligt kommittémotion 2018/19:669 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkande 4 bör lagstiftningen ändras så att skogar med särskilt höga värden för rekreation och friluftsliv ska bli föremål för avverkningsansökan och undantas från åtgärder och exploatering som inte främjar dessa värden. I yrkande 6, samma motion, anförs att regeringen skyndsamt bör ta fram förslag på lagstiftning så att avverkning av skogar med höga naturvärden stoppas.

Artskyddsförordningen

Enligt motion 2018/19:1730 av Mats Green (M) måste inskränkningar i avverkningsrätten på grund av art- och habitatdirektivet utvärderas och prövas. Stopp i verksamheten på grund av art- och habitatdirektivet ska ge ersättning till skogsägaren eller förbjudas. Enligt kommittémotion 2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 68 ska restriktioner och begränsningar i markanvändning på grund av områdesskydd kunna leda till rättslig prövning. En utredning behöver tillsättas som säkerställer att artskyddsförordningen är tillämpbar, effektiv och rättssäker för markägare. Även i motion 2018/19:2719 av Daniel Bäckström (C) framförs att en utredning av artskyddsförordningen snarast bör komma igång. Kommittémotion 2018/19:2315 av Maria Gardfjell m.fl. (MP) yrkande 4 föreslår att det tillsätts en utredning om att införa ett särskilt stöd för artskyddsåtgärder inom skogsbruket.

Omställning av jordbruksmark till skogsmark

I kommittémotion 2018/19:1281 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 15 anförs att det bör bli lättare att ställa om jordbruksmark till skogsmark. Att få ett tillstånd kan ta minst 8 månader och ibland betydligt längre och handläggningstiderna bör kunna kortas avsevärt.

Kompletterande uppgifter och tidigare behandling

Skogsvårdslagstiftningen

Regeringen beslutade den 19 november 2015 att uppdra åt en särskild utredare att göra en rättslig översyn av skogsvårdslagstiftningen. I det efterföljande betänkandet föreslås att det införs bestämmelser i skogsvårdslagen om att sanktionsavgifter ska kunna påföras vid underlåtenhet att fullgöra vissa skyldigheter (SOU 2017:81). Ändringarna innebär att överträdelse i fråga om underrättelse om avverkning m.m., som för närvarande är straffbelagda, i stället ska medföra en sanktionsavgift.

Förslaget innebär vidare att skogsmarkens ägare precis som i dag ska vara ansvarig för att fullgöra skyldigheten att lämna underrättelse till Skogsstyrelsen. Uppsåt eller oaktsamhet ska däremot inte behöva konstateras för att det ska finnas grund för att påföra sanktionsavgift. Skogsstyrelsens beslut om sanktionsavgift ska kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Enligt uppgifter från Näringsdepartementet är betänkandet under beredning i Regeringskansliet.

I regleringsbrevet för 2017 fick Skogsstyrelsen i uppdrag av regeringen att redovisa hur skogssektorns befintliga verktyg kan användas för att bevara och utveckla skogens sociala värden. I uppdraget ingick att vid behov utveckla styrmedel, exempelvis föreskrifter och allmänna råd för hänsyn till skogens sociala värden vid skogsbruksåtgärder. Skogsstyrelsen föreslår i rapporteringen av regeringsuppdraget (Rapport 2018/7) bl.a. att myndigheten tillsammans med andra relevanta myndigheter gör en bred uttolkning och konkretisering av nuvarande politiska mål för skogens sociala värden. Skogsstyrelsen anser även att regeringen bör överväga att införa ett särskilt etappmål för skydd av tätortsnära natur med ett eget anslag för områdesskydd. Skogsstyrelsen avser även att årligen ta fram officiell statistik om skogens sociala värden och vidareutveckla kostnadseffektiva, moderna, digitala kommunikations- och rådgivningsinsatser. Skogsstyrelsen avser även att mer i detalj utreda hur nuvarande föreskrifter och allmänna råd till skogsvårdslagen kan ändras för att tillgodose skogens sociala värden. Enligt uppgifter från Näringsdepartementet är Skogsstyrelsens förslag för närvarande under beredning i Regeringskansliet.

I strategin för det nationella skogsprogrammet (N2018/03142/SK) från maj 2018 har regeringen dessutom uttryckt följande målsättningar:

Enligt regeringens strategi för Sveriges nationella skogsprogram ska regler för markanvändning vara tydliga och långsiktiga så att markägaren inte kommer i kläm. Skogsstyrelsen har signalerat att befintlig lagstiftning vad gäller rätten till ersättning vid nekat tillstånd till avverkning i fjällnära skog är otydlig. Det är regeringens ansvar att säkerställa att lagstiftningen ger tydliga spelregler för alla inblandade. Regeringen är beredd att göra en översyn av vilka åtgärder som kan vidtas för att åstadkomma en ökad tydlighet. Frågan prövas under 2018 i mark- och miljödomstol och regeringen avvaktar den pågående rättsprocessen. Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen har pekat på behovet att se över artskyddsförordningen (2007:845) för att säkerställa att den blir tillämpbar, effektiv och rättssäker. Regeringen delar denna bedömning och avser att utreda rådande regelverk för att skapa klarhet och förutsägbarhet. Under 2015–2017 genomfördes utredningen om en rättslig översyn av skogsvårdslagstiftningen. Utredningen föreslog vissa förändringar avseende skyldigheter, sanktioner och bestämmelser om överklagande. Betänkandet (SOU 2017:81) bereds inom Regeringskansliet.

Artskyddsförordningen

År 2016 slog Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen fast i en gemensam skrivelse (NV-08573-15, SKS:2015/568) till Miljö- och energidepartementet samt Näringsdepartementet att det fanns ett behov av att utreda hur artskyddsärenden i skogsbruket ska hanteras. Myndigheterna ansåg att det finns brister i den befintliga lagstiftningen som försvårar tillämpningen i skogsbruket.

Myndigheterna hänvisade till en pågående domstolsprövning där en skogsägare ansökt om dispens för att avverka 1,5 ha skog inom ett område där svampen bombmurkla har förekommit. Länsstyrelsen och, efter överklagande, mark- och miljödomstolen avslog ansökan om dispens. Domen överklagades till Mark- och miljööverdomstolen som upphävde de tidigare avgörandena med motiveringen att länsstyrelsen skulle göra en proportionalitetsbedömning. I domen anfördes att artens bevarande ska avvägas mot skogsägarens rätt att få bruka sin mark innan ett beslut fattas.

I ett liknande mål samma år med anledning av förekomst av fågelarten lavskrika anförde domstolen följande:

Mark- och miljödomstolen finner, mot bakgrund av vad Mark- och miljööverdomstolen har konstaterat i ”Bombmurklemålet”, att Skogsstyrelsen, för att kunna förbjuda den anmälda åtgärden, skulle ha gjort en proportionalitetsavvägning. Vid en sådan avvägning måste hänsyn tas till möjligheterna att få artskyddsdispens, i vilken utsträckning pågående markanvändning försvåras samt möjligheten till ersättning enligt 31 kap. miljöbalken.

Efter att Skogsstyrelsen överklagat ärendet bedömde Mark- och miljööverdomstolen att Skogsstyrelsen har en generell rätt att stoppa skogsavverkning på grund av skyddade arter. Domstolen hänvisade tillbaka målet till mark- och miljödomstolen för prövning av frågan om det fanns skäl att ge dispens från Skogsstyrelsens avverkningsförbud.

Miljöminister Karolina Skog (MP) har hänvisat till myndigheternas arbete med riktlinjer för artskyddet och behovet av att se över artskyddsförordningen. I en debatt den 16 januari 2018 om interpellation 2017/18:194 Översyn av artskyddsförordningen framförde ministern följande:

Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen har den 21 juni 2016 beslutat om gemensamma riktlinjer för handläggning av artskyddsärenden i skogsbruket. Riktlinjerna ska vara ett stöd till både Skogsstyrelsen och länsstyrelserna i handläggningen av ärenden där skogsbruksåtgärder berör fridlysta arter. Regeringen anser att riktlinjerna är ett viktigt steg i arbetet för att skydda fridlysta arter i skogen. I en skrivelse till regeringen har Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen bedömt att det finns ett behov av att utreda artskyddsförordningen för att säkerställa att den är tillämpbar, effektiv och rättssäker. Myndigheterna konstaterar i skrivelsen att tillämpningen av artskyddsförordningen såvitt avser skogsbruket har dröjt. Regeringen har vid upprepade tillfällen svarat på frågor från riksdagen om en översyn av artskyddsförordningen. Regeringen har för närvarande inget annat svar att lämna än vad som tidigare meddelats. Frågan om hurvida en översyn av artskyddsförordningen ska genomföras bereds i Regeringskansliet.

Miljö- och jordbruksutskottet har tidigare behandlat frågan om översyn av artskyddsförordningen. Utskottet konstaterade i betänkande 2017/18: MJU17 att frågan om artskyddet och dess innebörd för skogsbruket har diskuterats under de senaste åren och att tillämpningen av artskyddsförordningen även är föremål för prövning i domstol. Utskottet pekade även på att Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket framhållit behovet av en översyn av artskyddsförordningen. Mot denna bakgrund ansåg utskottet att regeringen borde initiera en översyn av artskyddsförordningen för att säkerställa att den är tillämpbar, effektiv och rättssäker.

Enligt uppgifter från Miljö- och energidepartementet bereds frågan i Regeringskansliet och regeringen har ännu inte fattat beslut om direktiv till en kommande översyn av artskyddsförordningen. Enligt överenskommelsen i januariavtalet ska artskyddsförordningen ses över under perioden 2019–2020 med målet att ”effektivt och rättssäkert kunna skydda hotade arter och vara tydlig gentemot markägare om när man har rätt till ersättning”. Av avtalet framgår att regeringen har åtagit sig att ta fram en ny förordning under 2021.

När det gäller möjligheterna att få ekonomiskt stöd för särskilda artskyddsåtgärder i skogsbruket finns vissa befintliga former av stöd från Skogsstyrelsen för att utveckla natur- och kulturvärden i skogen. Stödet betalas ut som fasta ersättningar för olika åtgärder. Stöden finansieras från Landsbygdsprogrammet, och åtgärder som är stödberättigade är t.ex. naturvårdsbränning, röja och rensa stenmur, skapa våtmark i skog, sköta natur- och kulturmiljöer, rensa kulturmiljöer och gallra fram ädellövträd eller lövrik skog.

Omställning av jordbruksmark till skogsmark

Enligt 12 kap. 9 § miljöbalken får en åtgärd som innebär att jordbruksmark tas ur jordbruksproduktion inte vidtas utan att en anmälan har lämnats till

länsstyrelsen, om inte åtgärden är av ringa betydelse för jordbruket på brukningsenheten eller för natur- och kulturmiljön. Instruktioner för anmälan framgår av Jordbruksverkets föreskrifter om hänsyn till natur- och kulturvärden i jordbruket (SJVFS 1999:119). Bland annat ska markägaren komma in med ett särskilt yrkande i de fall brukaren önskar ta marken ur jordbruksproduktion tidigare än åtta månader efter anmälan. Enligt 12 kap. 6 § fjärde stycket miljöbalken, får länsstyrelsen i samband med handläggningen av ansökan förelägga den anmälningsskyldige att vidta de åtgärder som behövs för att begränsa eller motverka skada på naturmiljön. Om sådana åtgärder inte är tillräckliga och det är nödvändigt för skyddet av naturmiljön, får myndigheten förbjuda verksamheten.

Frågan har även behandlats i samband med att landsbygdsminister Sven-Erik Bucht den 1 november 2016 besvarade en skriftlig fråga i ämnet (2016/17:93). Ministern hänvisade bl.a. till att övergångstiden på åtta månader regleras i förordningen och att länsstyrelsen kan medge undantag från regeln. Enligt ministern såg regeringen vid tillfället inget behov av att ändra reglerna.

Utskottets ställningstagande

Skogsvårdslagstiftningen

Utskottet konstaterar inledningsvis att en rättslig översyn av skogsvårdslagstiftningen genomfördes under 2015–2017 och att utredningen föreslog vissa förändringar i fråga om skyldigheter, sanktioner och bestämmelser om överklagande. Betänkandet (SOU 2017:81) bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Utskottet noterar att den svenska skogspolitiken bygger på de jämbördiga produktions- och miljömålen, vilket innebär att en avvägning måste göras mellan behovet av skogsråvara och andra legitima behov såsom skogens sociala värden och skyddet av den biologiska mångfalden. Även Skogsstyrelsens och Naturvårdsverkets förslag om gemensamma riktlinjer för handläggning av artskyddsärenden i skogsbruket är under beredning i Regeringskansliet. Samtidigt pågår ett omfattande myndighetsarbete för att hitta strategier och målbilder för att på ett ändamålsenligt sätt tillgodose olika skogspolitiska intressen. Skogsstyrelsen avser t.ex. att mer i detalj utreda hur nuvarande föreskrifter och allmänna råd till skogsvårdslagen kan ändras för att bättre tillgodose skogens sociala värden. Mot bakgrund av ovanstående föreslår utskottet att motionerna 2018/19:669 (V) yrkandena 3, 4 och 6 samt 2018/19:1281 (SD) yrkandena 2 och 12 avslås.

Artskyddsförordningen

Utskottet konstaterar att frågan om översyn av artskyddsförordningen har behandlats tidigare av utskottet (bet. 2017/18:17). Utskottet ansåg då att regeringen borde initiera en översyn av artskyddsförordningen för att säkerställa att den är tillämpbar, effektiv och rättssäker. Den rättsliga

prövningen av frågan fortgår och fler klagörande domar har kommit. Mark- och miljödomstolen har bl.a. uttalat sig om att inskränkningar i markägarens möjligheter till avverkning av hänsyn till artskyddet behöver avvägas mot den skada som begränsningarna ger upphov till för markägaren. Enligt uppgifter från Miljö- och energidepartementet bereds frågan om en översyn i Regeringskansliet. Utskottet noterar att regeringen genom januariavtalet åtagit sig att se över artskyddsförordningen under perioden 2019–2020 med målet att effektivt och rättssäkert kunna skydda hotade arter och vara tydlig gentemot markägare om när man har rätt till ersättning. Av avtalet framgår även att regeringen åtagit sig att ta fram en ny förordning under 2021. Mot denna bakgrund föreslår utskottet att motion 2018/19:1730 (M), 2018/19:2425 (C) yrkande 68, 2018/19:2719 (C) samt 2018/19:2315 (MP) yrkande 4 lämnas utan åtgärd.

Omställning av jordbruksmark till skogsmark

Utskottet noterar att det finns möjligheter till undantag från kravet på anmälan av att ta jordbruksmark ur jordbruksproduktion om åtgärden är av ringa betydelse för jordbruket på brukningsenheten eller för natur- och kulturmiljön. Markägaren kan även lämna in ett särskilt yrkande om brukaren önskar ta marken ur jordbruksproduktion tidigare än åtta månader efter anmälan. Utskottet finner därmed att motion 2018/19:1281 (SD) yrkande 15 kan lämnas utan vidare åtgärd.

Arealmål

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om definitioner av skyddad skog, arealmål för skogsskydd och arealmål för hyggesfritt skogsbruk.

Jämför reservation 7 (M), 8 (SD), 9 (M), 10 (V) och 11 (V).

Skrivelsen

Definitioner av skyddad skog

När det gäller behovet av mer entydig statistik för arealen skyddad mark poängterar regeringen att Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket och Sveriges lantbruksuniversitet har fått i uppdrag att utarbeta en sammanhållen statistik för skogsmark. I uppdraget ingår att redovisa arealer uppdelat på olika former av formellt skyddade områden, frivilliga avsättningar, hänsynsytor samt lagstiftat skydd av improduktiv skogsmark, så att en transparent och jämförbar uppföljning kan göras. Även andra identifierade instrument som avser reglering av markanvändning kan ingå i redovisningen.

Statistiken ska redovisas med en ändamålsenlig geografisk upplösning för exempelvis landsdelar eller län samt visa den årliga utvecklingen av areal skyddad skogsmark sedan 2010 och vilka instrument som har använts för skyddet. Statistiken ska vara användbar i både nationell och internationell rapportering. I uppdraget ingår att identifiera och vid behov föreslå åtgärder för en förbättrad statistik. Skogsstyrelsen har samordningsansvar för uppdraget som ska redovisas senast den 30 april 2019. Därefter ska den sammanhållna statistiken redovisas den 30 april varje år.

Arealmål för skogsskydd

Regeringen framhåller i skrivelsen att Sverige genom konventionen om biologisk mångfald förbundit sig att bevara sin biologiska mångfald på ekosystemnivå, artnivå och genetisk nivå. Sveriges genomförande av åtagandena inom konventionen om biologisk mångfald och EU:s naturvårdspolitik behandlas i propositionen En svensk strategi för biologisk mångfald och ekosystemtjänster (prop. 2013/14:141). Strategin har enligt regeringen även betydelse för genomförandet av friluftslivspolitiken och Agenda 2030. Ansvar för att skydda den biologiska mångfalden är enligt regeringen delat mellan staten, kommuner och markägare.

Formellt skydd av skog är enligt regeringen ett viktigt medel för att nå miljömålen. Regeringen delar Riksrevisionens bedömning att den nationella strategin för formellt skydd av skog ger ett praktiskt stöd att på ett kostnadseffektivt sätt prioritera vilka områden som bör få formellt skydd. Riksrevisionen anser att det även bör finnas en strategi för restaurering av utvecklingsmark för att nå de långsiktiga målen. Med anledning av detta konstaterar regeringen att strategins huvudinriktning på kort sikt är att prioritera bevarandeåtgärder för befintlig värdefull skogsmark framför avsättningar av utvecklingsmark. För att tillgodose det långsiktiga skyddsbehovet finns det emellertid enligt strategin skäl att i en nära framtid även prioritera utvecklingsmarker. Formellt skydd har också enligt skrivelsen betydelse för att nå riksdagens mål för friluftsliv. Riksdagen har fastställt ett övergripande mål för friluftslivspolitiken (se prop. 2009/10:238). I likhet med miljömålenas etappmål finns det tio mätbara mål för friluftspolitiken (skr. 2012/13:51).

Utöver formellt skydd av skog förväntas även skogsägarna själva ansvara för att bevara höga naturvärden genom frivilliga avsättningar av skog. Markägare och andra aktörer inom skogsbruket har enligt regeringen ansvar för att bedriva sin verksamhet på ett hållbart sätt, inom ramen för de nationella miljömålen.

Motionerna

Definitioner av skyddad skog

Enligt kommittémotion 2018/19:1281 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 3 samt kommittémotion 2018/19:3004 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 6 bör regeringen tydligare fastställa den officiella ståndpunkten när det gäller definitionen och arealen av skyddad skog i Sverige. Definitionerna ska i möjligaste mån överensstämma med internationella definitioner. Statistik över skyddad skog måste även innefatta grupperna impediment och fjällnära skog. Enligt kommittémotion 2018/19:2888 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 5 bör det genomföras en översyn av definitions- och beräkningsgrunder för skog som är skyddad eller på annat sätt undantagen produktion. Man bör då beakta andra länders beräkningsgrunder och även behovet av ett starkt och livskraftigt skogsbruk.

Arealmål för skogsskydd

Kommittémotion 2018/19:669 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkande 1 anger att Sverige bör anta ett nytt utökat etappmål för areal skyddad skog för att uppnå miljö kvalitetsmålet Levande skogar och åtaganden i enlighet med Nagoyaöverenskommelsen. Enligt kommittémotion 2018/19:669 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkande 5 bör regeringen även anta ett särskilt etappmål för skydd av tätortsnära natur. I motion 2018/19:2745 av Rebecka Le Moine (MP) yrkande 3 föreslås att all kvarvarande gammelskog med höga biologiska värden ska skyddas från avverkning. Kommittémotion 2018/19:2888 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 6 anför att det bör finnas möjlighet till förändringar om områdesskyddet inte längre är ändamålsenligt. Det bör därför genomföras en löpande översyn av skyddade områden. Motion 2018/19:2515 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C) yrkande 2 anför att inga ytterligare arealer av fjällnära skog ska avsättas som reservat eller liknande eftersom mer än hälften redan är skyddade.

Hyggesfritt skogsbruk

Enligt kommittémotion 2018/19:669 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkande 7 bör en nationell målsättning för areal kalhyggesfritt skogsbruk ingå i miljö kvalitetsmålet Levande skogar. Enligt motion 2018/19:2745 av Rebecka Le Moine (MP) yrkande 4 bör berörda statliga och kommunala aktörer i skogsbruket höja andelen kalhyggesfritt, naturnära skogsbruk, vilket enligt motionen skulle gynna både sociala och biologiska värden.

Kompletterande uppgifter och tidigare behandling

Definitioner av skyddad skog

Enligt 2 § skogsvårdslagen (1979:429) definieras skogsmark som ”mark inom ett sammanhängande område där träden har en höjd av mer än fem meter och där träd har en kronslutenhet av mer än tio procent eller har förutsättningar att nå denna höjd och kronslutenhet utan produktionshöjande åtgärder”. Enligt 2 § skogsvårdslagen delas skogsmarken vidare upp i produktiv och improduktiv skogsmark. Produktiv skogsmark anges som skogsmark som enligt vedertagna bedömningsgrunder kan producera i genomsnitt minst en kubikmeter virke per hektar och år. Övrig skogsmark anses vara improduktiv skogsmark eller s.k. skogliga impediment. Enligt 13 a § skogsvårdslagen finns det ett skydd mot avverkning, skogsvårdsåtgärder och gödsling på improduktiv skogsmark.

FAO:s internationella definition av skogsmark innebär att även mycket lågproduktiva och glest trädbevuxna marker betraktas som skog. Sveriges officiella skogsstatistik bygger på uppgifter från Riksskogstaxeringen vid SLU, som är statistikansvarig myndighet. SLU använder sig av FAO:s definition, vilket innebär att det finns totalt 28 miljoner hektar skogsmark i Sverige, varav 23 miljoner hektar produktiv skogsmark.

Enligt Naturvårdsverkets och Skogsstyrelsens redovisning av regeringsuppdraget värdefulla skogar från januari 2017 finns drygt 1 miljon hektar formellt skyddad, produktiv skogsmark med restriktioner på skogsbruket. Knappt hälften av denna areal återfinns i den fjällnära skogen. Det innebär att totalt 4,7 procent av den produktiva skogsmarken är skyddad i Sverige. Av den produktiva skogsmarken nedan fjällkedjan är 2,8 procent skyddad.

Enligt Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen är frivilliga avsättningar av skogsmark en bärande del i den svenska modellen för ansvarsfullt skogsbruk. Enligt proposition 2013/14:141 bör skogsbrukets frivilliga avsättningar ha ökat i omfattning med ca 200 000 hektar till totalt 1 450 000 hektar 2020. Skogsstyrelsen uppskattar i dagsläget den aktuella arealen frivilliga avsättningar till 1,2 miljoner hektar produktiv skogsmark (meddelande 4/2017). Om både frivilliga avsättningar och impediment räknas in i arealen skyddad skog innebär det att ca. 25 procent av skogen är skyddad.

Av januariavtalet framgår att regeringen åtagit sig att under hösten 2019 ge ansvariga myndigheter i uppdrag att föreslå ett nytt och enhetligt sätt att räkna skyddad mark.

Arealmål för skogsskydd

Skydd och bevarande preciseras närmare i artikel 8 i konventionen om biologisk mångfald där det anges att varje part i konventionen så långt möjligt och lämpligt ska främja skyddet av ekosystem, naturliga livsmiljöer och bibehållandet av livskraftiga populationer av arter i sina naturliga miljöer. Vid det 10:e partsmötet i Nagoya, Japan, antog världens länder en strategisk plan

för perioden 2011–2020, med 20 delmål (de s.k. Aichimålen) för genomförandet av konventionen.

I maj 2011 antog även Europeiska kommissionen en ram för EU:s åtgärder under de kommande tio åren för att uppfylla EU:s överordnade mål om biologisk mångfald (En strategi för biologisk mångfald i EU fram till 2020). Strategin bygger på sex ömsesidigt kompletterande mål som är inriktade på de viktigaste orsakerna till förlust av biologisk mångfald och syftar till att minska de största påfrestningarna på natur och ekosystemtjänster i EU. Varje mål är uppdelat på ett antal tidsbegränsade åtgärder och andra kompletterande åtgärder. Det tredje målet rör jordbruks- och skogsområden och innebär bl.a. att EU och medlemsländerna ska ”uppmuntra skogsägare att bevara och förbättra skogarnas biologiska mångfald” samt ”integrera åtgärder för biologisk mångfald i skogsbruksplaner”.

I propositionen En svensk strategi för biologisk mångfald och ekosystemtjänster (prop. 2013/14:141) tydliggörs hur Sverige ska genomföra åtaganden inom konventionen för biologisk mångfald och EU:s naturvårdspolitik. När det gäller skydd och bevarande av naturområden framgår det att regeringen anser att till 2020 ska minst 20 procent av Sveriges land- och sötvattensområden samt 10 procent av Sveriges marina områden vara skyddade eller bevarade på olika sätt. Regeringen tydliggör att detta ska ske genom skydd eller annat bevarande av områden som har särskild betydelse för biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Bevarandet ska ske med ekologiskt representativa och väl förbundna system där reservat, andra effektiva områdesskyddsåtgärder eller miljöanpassat brukande ingår.

I samband med behandlingen av propositionen beslutade riksdagen även ett antal etappmål för 2020 jämfört med situationen 2012. Det formella skyddet av skogsmark 2020 ska ha ökat med ca 150 000 hektar skogsmark med höga naturvärden och i behov av formellt skydd nedan gränsen för fjällnära skog. Skogsbrukets frivilliga avsättningar bör ha ökat i omfattning med ca 200 000 hektar skogsmark i områden som har eller kan komma att utveckla höga naturvärden till totalt 1 450 000 hektar.

Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket redovisade den 31 januari 2017 en reviderad version av den nationella strategin för formellt skydd av skog från 2005. I uppdraget ingick att redovisa arealer och geografisk fördelning av kända värdefulla skogar som saknar formellt skydd, att redovisa vilka av dessa som omfattas av frivilliga avsättningar och att analysera behovet av kompletterande kartläggningar av okända värdefulla skogar. Vidare ingick att föreslå en ny modell för länsvis fördelning av skyddande områden. Den reviderade strategin ansåg att de kortsiktiga bevarandemål som uttrycks i proposition 2013/14:141 fortfarande är aktuella. På längre sikt finns det enligt strategin behov av att skydda 10 procent av den produktiva skogsmarken nedanför gränsen för fjällnära skog. Det innebär att ytterligare mer än en miljon hektar behöver undantas från skogsbruk fram till mitten av 2030-talet. Förslaget till reviderad nationell strategi för formellt skydd av skog är enligt regeringens skrivelse under beredning i Regeringskansliet.

Enligt Skogsstyrelsen består den produktiva skogsmarksarealen ovan gränsen för fjällnära skog av ca 1,2 miljoner ha eller ca 5 procent av den produktiva skogsmarken i Sverige. Av de fjällnära skogarna har 46 procent av arealen ett formellt skydd och 6 procent är frivilligt avsatt. Avverkning i området närmast fjällen kräver alltid tillstånd från Skogsstyrelsen. Det finns inga etappmål för avsättningar i fjällnära skog.

Hyggesfritt skogsbruk

För uppföljningen av miljömålet Levande skogar används för närvarande tre typer av indikatorer, Häckande fåglar i skogen, Arealer med gammal skog och Miljöhänsyn i skogsbruket. Det är Skogsstyrelsen som tar fram uppgifter om utvecklingen för den sistnämnda indikatorn genom att varje år inventera ett urval av de anmälningar om förnygringsavverkning som kommer in till myndigheten. Inventeringsresultaten ger svar om följande:

1. Hur stor andel av avverkningsarealen som lämnas av hänsynsskäl
2. Hur mycket levande och döda träd som lämnas vid avverkningen
3. Andelen avverkningar där det funnits skäl att ta hänsyn till hänsynskrävande biotoper, skyddszoner, impediment, kulturmiljöer, upplevelsevärden samt vid transporter över vattendrag
4. I vilken utsträckning dessa miljövärden har påverkats vid avverkningen.

Enligt miljömålsportalen Sveriges Miljömål uppvisar det senaste decenniet en svag men positiv utveckling när det gäller hänsyn till skyddszoner, och negativ påverkan på vattendrag har minskat. Däremot har uppföljningarna visat att allvarliga skador på hänsynskrävande biotoper ökar.

Det finns ingen nationell målsättning för areal hyggesfritt skogsbruk inom miljömålssystemet. Skogsstyrelsen anser att hyggesfritt skogsbruk kan ses som ett komplement till trakthyggesbruk på en begränsad del av skogsmarken. Enligt Skogsstyrelsens policydokument (policy för hyggesfritt skogsbruk – 2010-08-19) bör hyggesfritt skogsbruk öka i omfattning där detta är motiverat ur miljö-, kulturmiljö- eller skötselsynpunkt eller med hänsyn till rekreationsvärden och rennäringen. Enligt policyn får hyggesfritt skogsbruk endast användas där det finns lämpliga förutsättningar för den aktuella metoden när det gäller bl.a. markens och beståndets egenskaper och där det är förenligt med skogsvårdslagens bestämmelser.

Miljömyndigheternas nyligen presenterade fördjupade utvärdering av miljömålen 2019 för emellertid fram ett antal förslag till regeringen i syfte att stimulera hyggesfritt skogsbruk, bl.a. ett särskilt bidrag, med målsättningen att stimulera ökad användning av hyggesfria metoder. Enligt myndigheterna som stod bakom utvärderingen bör även regeringen överväga att införa ett nytt etappmål för hyggesfritt skogsbruk för att ge en tydlig bild av den önskade utvecklingen i skogsbruket. Förslagen i den fördjupade utvärderingen av miljömålen 2019 bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Definitioner av skyddad skog

Utskottet välkomnar att Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket och Sveriges lantbruksuniversitet har fått i uppdrag att utarbeta en sammanhållen statistik för skogsmark. I uppdraget ingår att redovisa arealer uppdelat på olika former av formellt skyddade områden, frivilliga avsättningar, hänsynsytor samt lagstiftat skydd av improduktiv skogsmark, så att en transparent och jämförbar uppföljning kan göras. Av januariavtalet framgår även att regeringen åtagit sig att under hösten 2019 ge ansvariga myndigheter i uppdrag att föreslå ett nytt och enhetligt sätt att räkna skyddad mark. Med anledning av det arbete som pågår och det arbete som planeras anser utskottet att motionerna om definitioner av skyddad skog 2018/19:1281 (SD) yrkande 3, 2018/19:3004 (SD) yrkande 6 och 2018/19:2888 (M) yrkande 5 kan lämnas utan åtgärd.

Arealmål för skogsskydd

Utskottet vill inledningsvis framhålla att Sveriges strategi för biologisk mångfald och ekosystemtjänster (prop. 2013/14:141) tydliggör hur Sverige ska genomföra de åtaganden som följer av konventionen för biologisk mångfald och EU:s naturvårdspolitik. När det gäller skydd och bevarande av naturområden framgår det att minst 20 procent av Sveriges land- och sötvattensområden samt 10 procent av Sveriges marina områden ska vara skyddade eller bevarade på olika sätt till 2020. Detta ska ske genom skydd eller annat bevarande av områden som har särskild betydelse för biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Bevarandet ska ske med ekologiskt representativa och väl förbundna system där reservat, andra effektiva områdesskyddsåtgärder eller miljöanpassat brukande ingår. Enligt Skogsstyrelsens och Naturvårdsverkets förslag till reviderad strategi för skydd av värdefull skog är de kortsiktiga bevarandemål som uttrycks i proposition 2013/14:141 fortfarande aktuella. På längre sikt finns det enligt strategin behov av att skydda 10 procent av den produktiva skogsmarken nedanför gränsen för fjällnära skog. Utskottet har förståelse för behovet av att skydda ytterligare arealer med produktiv skogsmark med stora naturvärden. Förslaget till reviderad nationell strategi för formellt skydd av skog är enligt regeringens skrivelse under beredning i Regeringskansliet. Med anledning av ovanstående anser utskottet att motionerna om arealmål för skogsskydd 2018/19:669 (V) yrkandena 1 och 5, 2018/19:2515 (C) yrkande 2, 2018/19:2745 (MP) yrkande 3 och 2018/19:2888 (M) yrkande 6 kan avslås.

Hyggesfritt skogsbruk

Utskottet noterar att Skogsstyrelsen i egenskap av ansvarig skogsmyndighet anser att hyggesfritt skogsbruk bör öka i omfattning där detta är motiverat och förenligt med skogsvårdslagens bestämmelser. Den nyligen presenterade fördjupade utvärderingen av miljömålen 2019 för även fram ett antal förslag

till regeringen i syfte att stimulera hyggesfritt skogsbruk samt förslaget att regeringen bör överväga att införa ett nytt etappmål för hyggesfritt skogsbruk. Förslagen i den fördjupade utvärderingen av miljömålen 2019 bereds för närvarande i Regeringskansliet. Med anledning av ovanstående anser utskottet att motionerna om hyggesfritt skogsbruk 2018/19:669 (V) yrkande 7 samt 2018/19:2745 (MP) yrkande 4 kan lämnas utan åtgärd.

Ekonomisk ersättning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om ekonomisk ersättning vid skyddande av skog och andra restriktioner i brukanderätten.

Jämför reservation 12 (SD) samt särskilt yttrande 1 (C).

Skrivelsen

Regeringen påpekar i skrivelsen att markägare har rätt till ersättning exempelvis när en myndighet beslutar om naturreservatsföreskrifter eller bildar ett biotopskyddsområde om myndighetens beslut innebär att pågående markanvändning avsevärt försvåras. Enligt regeringen väljer markägare i allt större omfattning intrångsersättning samtidigt som staten har ett ansvar för att skyddet av värdefull natur är kostnadseffektivt. Riksrevisionen anser att det finns risk för att skyddet i vissa fall görs mer omfattande och dyrare än vad som krävs. Den relativt generösa intrångsersättningen vid bildande av naturreservat och biotopskyddsområden ställer höga krav på områdets skyddsvärde för att intrångsersättning ska vara kostnadseffektiv. Regeringen påpekar i skrivelsen att den reviderade strategin för formellt skydd har principer för i vilka fall utvecklingsmarker kan inkluderas i det skyddade området. Eftersom syftet med att bilda naturreservat är att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet kan det enligt strategin vara motiverat att inkludera utvecklingsmarker för att uppnå syftet med skyddet.

Motionerna

Enligt kommittémotion 2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 65 ska effektiva och ändamålsenliga ersättningsmodeller vid skyddande av skog säkerställas. Om ersättning inte kan betalas ut vid intrångstillfället ska inte tvingande avsättning av skyddsvärd mark genomföras. Enligt yrkande 70 samma motion samt motion 2018/19:3009 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 1 ska alla redan beslutade intrång och avsättningar ersättas innan man inrättar nya skyddade områden. I motion 2018/19:2864 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) yrkande 2 anförs att skogsägaren alltid ska få ersättning från staten för skog som pekas ut som skyddsvärd och därigenom

inte kan brukas. Enligt kommittémotion 2018/19:3004 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 2 har regeringen i sin skrivelse med anledning av Riksrevisionens rapport gjort en otillräcklig analys av Riksrevisionens konstaterande att markägarens rätt till intrångsersättning är grundlagsskyddad.

Kompletterande uppgifter och tidigare behandling

Enligt förslagen i proposition 2009/10:162 (se även civilutskottets bet. 2009/10:CU21) höjdes 2010 den ersättning som betalas vid expropriation och andra åtgärder där fastigheter tas i anspråk med tvång. Förändringarna avsåg ersättningsbestämmelserna i expropriationslagen (1972:719) och i de lagar som hänvisar till dessa bestämmelser. Syftet var att stärka äganderätten med anledning av att de exproprierande allt oftare utgörs av enskilda, som driver sin verksamhet i vinstsyfte. Expropriationslagens presumtionsregel, som begränsar rätten till ersättning för s.k. förväntningsvärden, togs bort. Därigenom kom ersättningen vid expropriation att bestämmas närmare fastighetens marknadsvärde och omfatta även den del av marknadsvärdet som beror på förväntningar om en ändring av fastighetens tillåtna användningssätt. Även möjligheten att göra något s.k. toleransavdrag från expropriationsersättningen eller från skadestånd enligt miljöbalken för miljöskada försvann. Ersättningen ska således motsvara hela den ersättningsgilla skadan. Slutligen infördes även en regel om att det ska göras ett schablonpåslag på expropriationsersättningen med 25 procent av fastighetens marknadsvärde eller marknadsvärdesminskning. Genom påslaget tas det vid värderingen av fastigheten ökad hänsyn till att fastighetsägaren ofrivilligt blir av med sin fastighet.

Inför olika åtgärder för områdesskydd förhandlar man med fastighetsägarna för att försöka nå en överenskommelse om ersättning. När det gäller naturreservat kan fastighetsägarna även välja att sälja sina fastigheter till marknadspris, om Naturvårdsverket har bedömt att området är lämpligt. Om fastighetsägaren inte vill sälja kan marken behållas med användarrestriktioner. I de fall mark tas i anspråk eller pågående markanvändning avsevärt försvåras har fastighetsägaren rätt till intrångsersättning motsvarande den minskning av fastighetens marknadsvärde som uppkommer på grund av användarrestriktionerna. Med marknadsvärde avses enligt förarbetena till expropriationslagen det pris som fastigheten sannolikt skulle betinga vid en försäljning på den allmänna marknaden. Vilka värderingsmetoder som ska användas anges inte i lagstiftningen.

Enligt Naturvårdsverket anvisar rättspraxis att avkastningsvärdemetoden och ortsprismetoden bör användas som stöd för att bedöma fastighetens marknadsvärdesminskning vid värdering av skogsmark. Riksrevisionen uppmärksammade i en granskning om marklösen 2005 skillnader i arbetssätt mellan myndigheterna när det gällde värdering av marknadsvärde. Bland annat konstaterades att Skogsstyrelsen endast använde beståndsmetoden medan Naturvårdsverkets konsulter använde båda metoderna. Skillnaderna bedöms

dock inte längre vara lika stora eftersom framför allt Skogsstyrelsen utvecklat sitt arbete med värdering på senare tid och myndigheterna håller kontakt i specifika värderingsfrågor i en strävan efter enhetlig värdering. Osäkerheten i marknadsvärderingen utgjorde ett av de bakomliggande motiven till att intrångsersättningen höjdes. Den höjda ersättningen var enligt regeringen också ett sätt att ta hänsyn till vad ägaren frivilligt skulle vara beredd att sälja sin fastighet för, dvs. hänsynstagande till markägarens eventuella individuella värden. I och med det schablonmässiga påslaget av marknadsmässig ersättning vid expropriation och andra åtgärder får Sverige anses ha en generös intrångsersättning även i ett internationellt perspektiv. Det normala i exempelvis andra europeiska länder är att ersättningen vid expropriation eller motsvarande åtgärder motsvarar marknadsvärdet.

I samband med behandlingen av proposition 2018/19:1 beslutade riksdagen att minska anslaget 1:14 utgiftsområde 20 Skydd av värdefull natur med totalt 740 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Riksdagen beslutade även att minska anslaget 1:2 utgiftsområde 23 Insatser för skogsbruket med sammanlagt 200 000 000 kronor för ersättning till skogsägare för biotopskyddsområden eller naturvårdsavtal. Av januariavtalet framgår att rättssäkerheten för markägare och företag ska stärkas och markägare ska få ekonomisk kompensation för inskränkningar i ägande- och brukanderätten i den utsträckning de har rätt till. Det framgår även att anslagen för ersättningar för skyddad mark ska vara tillräckliga för detta.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att frågan om ekonomisk ersättning vid bildande av områdesskydd har behandlats tidigare av utskottet (bet. 2017/18: MJU17). Utskottet ansåg då att det är viktigt med fungerande ersättningsformer för att markägare inte ska skadas ekonomiskt vid skyddande av skog. Enligt januariavtalet ska resurser säkras för skydd av värdefull natur, och anslagen för skydd av värdefull natur ska förstärkas. Markägare ska få ekonomisk kompensation för inskränkningar i ägande- och brukanderätten i den utsträckning de har rätt till. Enligt avtalet ska även en särskild utredning tillsättas 2019 för att utreda nya flexibla skydds- och ersättningsformer vid skydd av mark. Ny lagstiftning ska finnas på plats den 1 juli 2021. Med anledning av ovanstående anser utskottet att motionerna 2018/19:2425 (C) yrkandena 65 och 70, 2018/19:3009 (C) yrkande 1, 2018/19:2864 (C) yrkande 2 samt 2018/19:3004 (SD) yrkande 2 kan lämnas utan åtgärd.

Pågående markanvändning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår två motionsyrkanden om begreppet pågående markanvändning

Jämför reservation 13 (SD).

Motionerna

Enligt kommittémotion 2018/19:1293 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 3 är begreppet ”pågående markanvändning” centralt när det gäller rätten till ersättning. Sverigedemokraterna rekommenderar att skogsbruk per automatik ska anses vara pågående markanvändning i skog, tills någon annan markanvändning formellt beslutats för den aktuella fastigheten, och då ska ersättning till ägaren i normalfallet betalas. Motion 2018/19:2515 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C) yrkande 1 lyfter fram att det enligt skogsvårdslagens förarbeten är tydligt att avverkning är att betrakta som pågående markanvändning på produktiv skogsmark.

Kompletterande uppgifter

Enligt strategin för Sveriges nationella skogsprogram måste regler för markanvändning vara tydliga och långsiktiga så att markägaren inte kommer i kläm. Skogsstyrelsen har signalerat att lagstiftningen för ersättning vid nekat tillstånd till avverkning i fjällnära skog är otydlig. Av strategin framgår att regeringen är beredd att göra en översyn av vilka åtgärder som kan vidtas för att göra lagstiftningen tydligare så att spelreglerna blir tydliga för alla inblandade.

Frågan är föremål för rättslig prövning. I ett avgörande den 17 januari 2019 bedömde mark- och miljödomstolen i Umeå att det finns höga naturvärden på de i målet aktuella markerna med fjällnära skog och att markägarna har rätt till samma ersättning som vid bildande av naturreservat. Domen har överklagats.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar att regeringen är beredd att göra en översyn av vilka åtgärder som kan vidtas för att öka tydligheten i frågor som rör markanvändning i den fjällnära skogen. Utskottet noterar även att frågan för närvarande är föremål för rättslig prövning och anser mot denna bakgrund att motionerna 2018/19:1293 (SD) yrkande 3 samt 2018/19:2515 (C) yrkande 1 kan lämnas utan åtgärd.

Flexibla och effektiva skyddsformer

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden som berör användningen av flexibla och effektiva skyddsformer för skyddsvärd skog.

Jämför reservation 14 (M), 15 (SD) och 16 (KD) samt särskilt yttrande 1 (C).

Skrivelsen

Regeringen konstaterar i sitt svar med anledning av Riksrevisionens granskning att strategin för formellt skydd av skog på kort sikt har huvudinriktningen att prioritera bevarandeåtgärder för befintliga skogsbiologiska värdekärnor framför skydd av utvecklingsmark. Utgångspunkten är att det är mer kostnadseffektivt att bevara befintliga värdekärnor än att tillåta avverkning för att senare återskapa värdefulla områden. För att tillgodose det långsiktiga skyddsbehovet finns det enligt strategin emellertid skäl att i en nära framtid även inkludera utvecklingsmarker i strategins prioriteringsgrunder, framför allt i värdestrakter och skogar med stor betydelse för friluftsliv och rekreation. Enligt skrivelsen bedömer Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen att uppgifter och data om värdefulla skogar behöver tillgängliggöras och att en förnyad behovsanalys för hela den svenska skogen bör genomföras. Den uppdaterade strategin är under beredning i Regeringskansliet och bedömningen är att myndigheternas förslag ska kunna användas i arbetet med att utveckla nya etappmål för skydd av skog i syfte att uppnå ett kostnadseffektivt skydd.

Enligt skrivelsen ger även Naturvårdsverkets och länsstyrelsernas arbete med genomförandet av grön infrastruktur ökad kunskap. Syftet med de regionala handlingsplanerna är enligt skrivelsen att identifiera naturområden, biotoper, strukturer och element som skapar ett ekologiskt sammanhang i landskapet och som utgör förutsättningen för att bevara landskapets biologiska mångfald och främja ekosystemtjänster. I sin redovisning i oktober 2018 lyfte Naturvårdsverket fram betydelsen av att de regionala handlingsplanerna för grön infrastruktur färdigställs och att åtgärder påbörjas för att bevara och restaurera den gröna infrastrukturen. Enligt skrivelsen framgår även denna ståndpunkt av länsstyrelsernas redovisningar under året.

Regeringen nämner vidare bl.a. Naturvårdsverkets redovisning av regeringsuppdraget Tätortsnära natur och friluftsliv. Naturvårdsverket har på regeringens uppdrag identifierat behov av vägledning, styrmedel och förstärkt samverkan mellan berörda myndigheter för att förvalta tätortsnära natur på ett hållbart sätt.

Regeringen delar även Riksrevisionens uppfattning att det finns ett behov av att tydliggöra innebörden av sektorsansvaret. Enligt skrivelsen är detta i första hand Skogsstyrelsens ansvar, i samråd med andra berörda myndigheter.

Även Skogsstyrelsen har konstaterat att sektorsansvaret behöver förtydligas och har i sitt meddelande 5/2015 aviserat kommande insatser för detta.

Regeringen delar även Riksrevisionens uppfattning att det behövs en starkt strategisk samverkan mellan ansvariga myndigheter och en tydlig ansvarsfördelning. En sådan samordning är en viktig del för ett kostnadseffektivt arbete. Grunden för samverkan mellan olika myndigheter är i det här sammanhanget främst miljömålssystemet. I dag har 26 myndigheter, bl.a. Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket och Tillväxtverket ansvar för att inom sina verksamhetsområden verka för att nå generationsmålet och de miljö kvalitetsmål som riksdagen har fastställt. Miljömålsrådet ska stärka de berörda myndigheterna i genomförandet av miljöpolitiken. Miljömålsrådet verkar för att kostnadseffektivt öka takten i arbetet med att nå miljömålen och lämnade i oktober 2018 en delredovisning med slutförda och pågående åtgärder (NV-02027-15).

Motionerna

Enligt kommittémotion 2018/19:1281 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 1 bör produktionsmålet och miljömålet huvudsakligen eftersträvas på samma brukade marker men med möjlighet att införa ökat skydd på vissa marker och mer intensiv odling på andra. I kommittémotion 2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 66, kommittémotion 2018/19:2426 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 55 samt motion 2018/19:3009 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 5 anförs att naturvården bör utvecklas genom användning av flexibla metoder som ekologisk kompensation och frivilliga skyddsformer. Yrkande 4 samma motion anför att naturvården bör utvecklas genom användning av dynamiska och flexibla metoder. Enligt kommittémotion 2018/19:2736 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 53 och kommittémotion 2018/19:3008 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 1 bör en parlamentarisk utredning tillsättas med uppdrag att ge förslag på en politik med positiva incitament för naturvårdshänsyn i skogsskötseln. I kommittémotion 2018/19:3004 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 1 anförs att funktionell skötsel av skog är ett viktigt verktyg jämte formella och frivilliga avsättningar. I yrkande 7 samma motion anförs att ansvarsfördelningen mellan myndigheter och markägare behöver förtydligas. Enligt kommittémotion 2018/19:3011 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 1 bör regeringen vidta ytterligare åtgärder för att säkerställa att skyddet av värdefull skog sker på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt, och enligt yrkande 3 samma motion bör det göras en uppföljning av kostnadseffektiviteten under mandatperioden.

Kompletterande uppgifter och tidigare behandling

I betänkandet av Utredningen om ekologisk kompensation (SOU 2017:34) föreslog utredningen ett antal åtgärder för att förbättra möjligheterna att

använda sig av ekologisk kompensation i samband med större exploateringar och ingrepp i värdefulla mark- och vattenområden. Utredningen föreslog bl.a. att man i miljöbalken inför ett obligatoriskt krav på att bedöma behovet av ekologisk kompensation vid prövning av mål och ärenden. Utredningen föreslog även liknande ändringar i plan- och bygglagen, väglagen och lagen om byggande av järnväg.

Utredningen föreslog även att regeringen skulle ge ett antal län i uppdrag att utveckla och genomföra en försöksverksamhet i syfte att i första hand kompensera förluster av tätortsnära naturmiljöer och rekreationsområden när andra områden planläggs enligt plan- och bygglagen. Utredningen föreslog att man skulle använda s.k. kompensationspooler där markägare eller någon annan aktör skapar naturvärden i form av ökad biologisk mångfald och ekosystemtjänster. De värden som skapas kan sedan säljas till dem som behöver kompensera för förlust av motsvarande värden vid en specifik exploatering. Utredningen nämner även att förlusterna av biologisk mångfald och ekosystemtjänster till följd av traditionellt skogsbruk också är stora men att följderna av pågående markanvändning inom de areella näringarna låg utanför utredningens uppdrag. Utredningen har remissbehandlats och är under beredning i Regeringskansliet.

Skogsstyrelsen fick i regleringsbrevet för 2017 i uppdrag att se över behovet av att revidera föreskrifter för anläggning av skog på produktiv skogsmark så att de stöder skogspolitikens jämställda mål om produktion och miljö. Uppdraget rapporterades i oktober 2018 (se rapport 2018:13 Föreskrifter för anläggning av skog). Enligt Skogsstyrelsens rapportering pågår redan i dag ett intensivt arbete med att väga in landskapsperspektivet ytterligare, utan att för den delen förändra grunderna i skogsbruket. Skogsstyrelsen pekar t.ex. på länsstyrelsernas arbete med att kartlägga grön infrastruktur. Enligt Skogsstyrelsen innebär kartläggningen att hänsynsåtgärder ska kunna kraftsamlas till nyckelområden eller element i landskapet som bidrar till att arter ges spridningsmöjligheter och minskar risken för isolering i små till medelstora s.k. livbåtar. Dessa livbåtar utgörs i dag av den generella hänsynen vid skogsskötsel, formella skydd och frivilliga avsättningar.

Skogsstyrelsen pekar emellertid i sin rapportering på möjligheten att en väl utvecklad naturvårdsplan i formen av grön infrastruktur, där alla skogslevande arter kan fortleva i livskraftiga populationer, skulle kunna innebära att stora landområden inte får brukas eller bara får brukas extensivt medan andra landområden, utanför naturvårdsplanen, får brukas mer eller mindre oreglerat och med minimal hänsyn. Ett sådant tänkesätt när det gäller att bedriva skogsbruk i Sverige skulle enligt Skogsstyrelsen leda i riktning mot att naturvård ges huvudsaklig användning i vissa delar av Sverige och intensivt skogsbruk i andra delar. Ett sådant skogsbruk skulle enligt Skogsstyrelsen medföra stora inskränkningar i äganderätten. Skogsstyrelsen understryker att det däremot redan med dagens regelverk är tillåtet för skogsbruket att variera brukningsintensiteten inom ett eller flera bestånd på fastigheten genom

intensivodling och frivilliga avsättningar. Skogsstyrelsens förslag är enligt uppgifter från Näringsdepartementet under beredning i Regeringskansliet.

Naturvårdsverket fick i regleringsbrevet för 2017 i uppdrag att identifiera behov av vägledning, styrmedel och förstärkt samverkan mellan berörda myndigheter för att förvalta tätortsnära natur på ett hållbart sätt. Naturvårdsverket redovisade uppdraget i skrivelsen Tätortsnära natur och friluftsliv (NV-08971-16). Enligt Naturvårdsverket har det från olika håll framförts att de befintliga skyddsformerna naturvårdsavtal och naturreservat inte alltid lämpar sig för att ta hand om rent sociala motiv för bevarande eller särskild skötsel av skogsområden. Naturvårdsverket anser att det förvisso finns stora möjligheter att anpassa dessa instrument efter förhållandena i det specifika objektet, men bedömer ändå att det finns ett värde i att titta närmare på om ett skräddarsytt skyddsinstrument för rent sociala värden kan vara ett alternativ. Naturvårdsverkets förslag är enligt uppgifter från Näringsdepartementet under beredning i Regeringskansliet.

Miljö- och jordbruksutskottet har även tidigare behandlat frågan om ekologisk kompensation och översyn av skyddade områden. Utskottet konstaterade i betänkande 2017/18:MJU17 att frågan om ekologisk kompensation är under utredning och att Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen nyligen har reviderat strategin för formellt skydd av skog. Enligt utskottets ställningstagande är det viktigt att de resurser som staten satsar på formellt skydd av skog genom naturreservat, biotopskydd och naturvårdsavtal ger största möjliga nytta för naturvården. Strategin innehåller en vägledning för val av skyddsområden, en modell för prioriteringar och länsvisa mål för skydd av skog. Strategin prioriterar ett antal skogstyper. De frivilliga avsättningarnas roll vid planeringen av det formella skyddet uppmärksammas.

Av januariavtalet framgår att regeringen åtagit sig att under 2019 tillsätta en utredning om nya flexibla skydds- och ersättningsformer vid skydd av mark. Av avtalet framgår vidare att ny lagstiftning på området ska införas den 1 juli 2021.

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar att den uppdaterade strategin för skydd av värdefull skog är under beredning i Regeringskansliet och att regeringen gör bedömningen att förslaget ska kunna användas i arbetet med att ta fram en förnyad behovsanalys för hela den svenska skogen och utveckla nya etappmål för kostnadseffektivt skydd av värdefull skog. Utskottet noterar även att ett flertal förslag från ansvariga myndigheter om flexibla skogsvårdsregler och skydd av tätortsnära natur är under beredning i Regeringskansliet. Utskottet välkomnar även länsstyrelsernas arbete med regionala handlingsplaner för grön infrastruktur. Utskottet välkomnar vidare att regeringen delar Riksrevisionens bedömning att det dels finns ett behov av att tydliggöra innebörden av sektorsansvaret, dels behövs en stärkt strategisk samverkan mellan ansvariga myndigheter. Av januariavtalet framgår att regeringen åtagit sig att under 2019

tillsätta en utredning om nya flexibla skydds- och ersättningsformer vid skydd av mark. Av avtalet framgår vidare att ny lagstiftning på området ska införas den 1 juli 2021. Med anledning av ovanstående anser utskottet att motionerna 2018/19:1281 (SD) yrkande 1, 2018/19:2425 (C) yrkande 66, 2018/19:2426 (C) yrkande 55, 2018/19:3009 (C) yrkandena 4 och 5, 2018/19:2736 (KD) yrkande 53, 2018/19:3008 (KD) yrkande 1, 2018/19:3004 (SD) yrkandena 1 och 7 samt 2018/19:3011 (M) yrkandena 1 och 3 kan avslås med hänsyn till det arbete som pågår eller planeras.

Markfrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om frivilliga avsättningar, markbyten och privatisering av statlig skog.

Jämför reservation 17 (SD), 18 (V), 19 (M, KD) och 20 (KD) samt särskilt yttrande 1 (C) och särskilt yttrande 2 (L).

Skrivelsen

Frivilliga avsättningar

Skrivelsen betonar att skogsägare förväntas ansvara för att bevara höga naturvärden genom frivilliga avsättningar av skog. Kontinuerligt förbättrad kunskap om skyddsvärda områden, återstående skyddsbehov och frivilliga avsättningar förbättrar även myndigheternas möjlighet att genomföra och följa upp arbetet på ett kostnadseffektivt sätt och skapar förutsättningar för samarbete mellan myndigheter, markägare och andra berörda aktörer.

I proposition 2017/18:1 konstaterade regeringen att ambitionen om ytterligare 200 000 hektar frivilliga avsättningar till 2020 inte kommer att nås med nuvarande takt och att det är viktigt att de frivilliga avsättningarna är transparenta så att deras geografiska läge, varaktighet och kvalitet är möjliga att redovisa. Regeringen bedömde att det är viktigt att fortsätta att följa upp frivilliga avsättningar som har utvecklats eller kan komma att utveckla höga naturvärden, att dubbelräkning av exempelvis formellt skydd och frivilliga avsättningar ska undvikas och att det statliga skogsbruket ska vara ett föredöme för ett hållbart skogsbruk.

I regleringsbrevet för 2016 fick Skogsstyrelsen i uppdrag att redovisa frivilliga avsättningar inom skogsbruket. Skogsstyrelsen skattar arealen frivilliga avsättningar 2016 till ca. 1,2 miljoner hektar, vilket är samma storleksordning som vid uppföljningen 2010 (Skogsstyrelsen, Meddelande 4/2017). Redovisningen av uppdraget innehåller en relativt mer utförlig beskrivning av varaktigheten i avsättningarna jämfört med tidigare redovisningar. Redovisningen innehåller också länsvisa uppgifter, dock ingen uppföljning av naturvärdeskvaliteter i den skog som avsatts. För att kunna följa

upp naturvärdeskvaliteten har Skogsstyrelsen påbörjat arbetet med att inventera ett stickprov av de frivilliga avsättningarna. Inventeringen pågick under 2017 och 2018.

Markbyten

Enligt skrivelsen anser Riksrevisionen att metoden att använda ersättningsmark har fördelar genom en billigare markåtkomst men ifrågasätter om ersättningsformen kan öka skyddet i södra Sverige, där det återstående skyddsbehovet är andelsmässigt större. Naturvårdsverket gör bedömningen att användningen av ersättningsmark är ett kostnadseffektivt sätt att skydda värdefulla skogar samtidigt som många markägare som får ersättningsmark är nöjda. Skrivelsen nämner även att regeringen i budgetpropositionen för 2018 uttryckte avsikten att analysera hur användningen av ersättningsmark för att skydda värdefulla skogar har fungerat och hur metoden kan utvecklas (prop. 2017/18:1 utg.omr. 20 s. 116). Sveriges lantbruksuniversitet har därför av regeringen fått i uppdrag att genomföra en samhällsekonomisk konsekvensanalys av metoden för att skydda värdefulla skogar inom Ersättningsmark i Sverige AB.

Motionerna

Frivilliga avsättningar

Enligt kommittémotion 2018/19:669 (V) av Elin Segerlind m.fl. yrkande 2 ska frivilliga avsättningar vara långsiktiga och dokumenteras och kvalitetssäkras ur naturvärdessynpunkt för att kunna ingå i det nationella miljökvalitetsmålet Levande skogar. Kommittémotion 2018/19:1281 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 4 anför att skogspolitiken i högre grad bör prioritera arbetet med frivilliga naturvårdsavtal framför bildandet av nya reservat. Enligt motion 2018/19:2864 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) yrkande 3 ska kortare, tidsbegränsade arrendeavtal kunna upprättas mellan skogsägare och staten. Motion 2018/19:3009 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 3 anför att erfarenheterna från Kometprogrammet för frivilliga avsättningar ska tas till vara och metoden vidareutvecklas. Enligt kommittémotion 2018/19:3004 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 4 bör regeringen se till att parterna tillsammans klargör förhållandet mellan den frivilliga certifieringen och statliga åtgärder och omforma systemen i syfte att undvika den uppkomna sammanblandningen.

Markbyten

I kommittémotion 2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 71 samt motion 2018/19:3009 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 2 förordas inrättandet av ett nytt Sveaskogsprogram i syfte att möjliggöra skydd av värdefull skog. Även motionärerna i kommittémotion 2018/19:2736 av

Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 55 och kommittémotion 2018/19:3008 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 4 anser att ett utbytesprogram med statlig skog åter bör genomföras. I kommittémotion 2018/19:2819 av Tobias Billström m.fl. (M, C, KD, L) yrkande 113 anförs att ett nytt Sveaskogsprogram bör inrättas i syfte att möjliggöra skydd av värdefull natur samtidigt som det säkerställs att skogsägare får rimlig ersättning.

Privatisering av statlig skog

I kommittémotion 2018/19:3008 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 5 anförs att staten ska inleda ett program för att sälja produktiv skogsmark i statlig ägo till privata skogsbrukare i syfte att därigenom öka variationen även i den aktivt brukade skogen.

Kompletterande information och tidigare beredning

Frivilliga avsättningar

Enligt Riksrevisionens granskning var Nya Komet ett kompletterande arbetssätt för formellt skydd, som baserades på markägarinitiativ. Syftet med metoden var att både förbättra samarbetet med markägare och kostnadseffektiviteten i skyddsarbetet. Enligt myndigheterna har arbetssättet bidragit till en bättre dialog med markägare. Intresset från markägare har dock varit relativt lågt och Riksrevisionen anser att Nya Komet i dess nuvarande utformning saknar förutsättningar att vara kostnadseffektivt, eftersom både skyddsformer och ersättningsformer är desamma, men naturvärdena ofta lägre. Dessutom medför arbetssättet högre administrativa kostnader än det traditionella skyddsarbetet. Riksrevisionen anser att andra skyddsformer med mer flexibla ersättningar är nödvändiga för att Nya Komet ska vara mer kostnadseffektivt än det traditionella skyddsarbetet.

Riksrevisionens granskning omfattar även hur den frivilliga certifieringen påverkar förutsättningarna för frivilliga avsättningar. Certifierade produkter inbringar ett högre marknadspris, och efterfrågan på certifierade produkter ökar. Certifiering utgör därför ett incitament för skogsägare att frivilligt avsätta produktiv skogsmark i enlighet med certifieringsreglerna. Inom skogsbruket finns två internationella certifieringsorgan, PEFC och FSC. Gemensamt för de båda märkningarna är att certifierade skogsägare ska avsätta 5 procent av den produktiva skogsmarken för naturvårdsändamål. Om ett område klassas som nyckelbiotop innebär det inget avverkningsförbud och det prioriteras heller inte nödvändigtvis för formellt skydd. Enligt certifieringsreglerna får dock nyckelbiotoper inte avverkas och det är i princip omöjligt för en skogsägare att sälja virke från en nyckelbiotop då det inte finns någon efterfrågan på marknaden. Enligt Riksrevisionen är ett problem ur markägarens perspektiv de fall där ett nyckelbiotopsområde utgör en större andel av ägorna än 5 procent. Här anger de olika certifieringsorganen olika

regler. PEFC-certifieringen ger tre års tid för att utröna om staten kan ersätta skogsägaren för den areal nyckelbiotop som överstiger 5 procent. Om ingen överenskommelse nåtts med staten inom tre år ger PEFC-reglerna skogsägaren rätt att efter samråd med Skogsstyrelsen avverka i nyckelbiotopen, med bibehållen PEFC-status. FSC-standarden kräver att all mark som klassats som nyckelbiotop ska avsättas oavsett om ersättning utgår eller ej.

Markbyten

Riksdagen beslutade 2010 att använda 100 000 hektar skog från statliga Sveaskog som ersättning för annan mark med höga naturvärden. Motivet till markbytesprogrammet var att kunna öka takten i arbetet med att nå kvalitetsmålen för levande natur. Markbytena har skett med de stora skogsbolagen, kyrkan och vissa allmänningar. Den mark som byts in har skyddas som naturreservat. Programmet har lett till att det har bildats 456 nya naturreservat som omfattar 64 500 hektar skyddad skogsmark. Huvuddelen av arealerna byttes inom en period på drygt två år, vilket innebar betydande tidsvinster. Att ersätta samma antal områden och areal med intrångsersättning enligt miljöbalken skulle enligt Naturvårdsverket ta minst åtta år och kosta drygt 5 miljarder kronor mer. Att få ersättningsmark är enligt Naturvårdsverket även ofta mer värt för skogsägare än att få ersättning i pengar, vilket lett till mer nöjda markägare. Enligt Naturvårdsverket kommer det att medföra en kostnad långt utöver det befintliga anslaget att skydda den areal skog som behövs för att nå nationella mål och internationella åtaganden. Ytterligare ersättningsmark skulle vara ett komplement för att komma närmare uppsatta mål. Intresset för ersättningsmark är stort hos både privata skogsägare, skogsbolag, allmänningar och kyrkan.

Naturvårdsverket presenterade i juni 2018 rapporten Genomförande och resultat av ESAB-projektet (Rapport 6837 Skydd av natur med ersättningsmark). Under 2017 genomfördes det sista bytet inom ESAB-projektet. Den uttalade ambitionen att skydda 80 000 hektar har inte nåtts på grund av att marknadsvärdet på ESAB-fastigheterna var för lågt och att läget av ersättningsmarkerna inte alltid var intressant för mottagaren. Enligt Naturvårdsverket har ESAB-projektet ändå varit mycket framgångsrikt. Den skyddade arealen produktiv skogsmark nedanför fjällen har ökat med nästan 20 procent genom ESAB-paketet. I värde motsvarar det cirka sex år av det anslag som Naturvårdsverket hade till ersättningar för skydd av natur vid tiden för regeringens och riksdagens beslut om ersättningsmarkspaketet. Markbytena inom ESAB-projektet har pågått parallellt med det ordinarie skyddsarbetet.

Enligt överenskommelsen i januariavtalet ska staten vara föregångare i hållbart skogsbruk och visa stor naturhänsyn, och ett nytt Sveaskogsprogram ska genomföras.

Privatisering av statlig skog

I betänkande 2016/17:NU4 framhåller Näringsutskottet att det inte finns något ytterligare försäljningsbemyndigande från riksdagen för Sveaskog samt att riksdagen våren 2010 fattade beslut om förändrat uppdrag för bolaget. Enligt betänkandet innebär det förändrade uppdraget att bolaget ska verka på affärsmässig grund och generera marknadsmässig avkastning. I betänkandet kommenterar utskottet även det markförsäljningsprogram som Sveaskog genomför. Enligt betänkandet ska bolaget genom försäljning av mark på marknadsmässiga villkor möjliggöra omarronderingar och tillköp för enskilt skogsbruk, särskilt i glesbygd. Mark ska säljas till dess att 10 procent av den areal bolaget hade vid bolagets bildande 2002 är avyttrad.

Enligt Sveaskogs årsredovisning för 2017 pågår markförsäljningsprogrammet fortfarande och vid årsskiftet 2017/18 hade drygt 8 procent av markinnehavet avyttrats. Av årsredovisningen framgår följande:

Som ett led i att effektivisera verksamheten strävar Sveaskog efter att anpassa strukturen på skogsinnehaven till kundstrukturen genom köp, byten och försäljning av skogsmark. Enligt ett riksdagsbeslut ska Sveaskog sälja tio procent av den areal företaget hade när det bildades 2002. Försäljningar ska ske på marknadsmässiga villkor och syftar till att förstärka enskilt skogsbruk. Under 2017 såldes 13 787 hektar. Totalt har 363 989 hektar eller 8,35 procent sålts i 2 185 affärer.

Utskottets ställningstagande

Frivilliga avsättningar

Utskottet välkomnar att regeringen avser att fortsätta att följa upp frivilliga avsättningar som har utvecklats eller kan komma att utveckla höga naturvärden. Ansvariga myndigheter har fått i uppdrag att ta fram bättre kunskap och statistik om läge och naturvärdeskvaliteter i den skog som avsatts. Utskottet noterar även Riksrevisionens slutsatser att andra skyddsformer med mer flexibla ersättningar är nödvändiga för att Nya Komet ska vara mer kostnadseffektivt än det traditionella skyddsarbetet. Utskottet välkomnar därför att regeringen åtagit sig att under 2019 tillsätta en utredning om nya flexibla skydds- och ersättningsformer vid skydd av mark. Av avtalet framgår vidare att ny lagstiftning på området ska införas den 1 juli 2021. Med anledning av ovanstående anser utskottet att motionerna 2018/19:669 (V) yrkande 2, 2018/19:1281 (SD) yrkande 4, 2018/19:2864 (C) yrkande 3, 2018/19:3009 (C) yrkande 3 och 2018/19:3004 (SD) yrkande 4 kan lämnas utan åtgärd.

Markbyten

Utskottet noterar att utvärderingen av det genomförda programmet med markbyten varit framgångsrikt. Möjligheten att erbjuda ersättningsmark från Sveaskog vid formellt skydd av värdefull skog har varit ett sätt att snabbt och

kostnadseffektivt öka arealen skyddad skog. Enligt överenskommelsen i januariavtalet ska ett nytt Sveaskogsprogram genomföras. Därmed anser utskottet att motionerna 2018/19:2425 (C) yrkande 71, samt 2018/19:3009 (C) yrkande 2 och 2018/19:2736 (KD) yrkande 55 kan lämnas utan åtgärd.

Privatisering av statlig skog

Utskottet noterar att frågan om ett nytt markförsäljningsprogram tidigare behandlats av utskottet och att utskottet då ansåg att Sveaskog ska verka på affärsmässig grund och generera marknadsmässig avkastning. Enligt januariavtalet ska staten samtidigt vara föregångare i hållbart skogsbruk och visa stor naturhänsyn. Mot denna bakgrund och med beaktande av att Sveaskogs tidigare beslutade markförsäljningsprogram fortfarande pågår anser utskottet att motion 2018/19:3008 (KD) yrkande 5 kan avslås.

Nyckelbiotoper

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om nyckelbiotoper.
Jämför reservation 21 (SD) och 22 (KD).

Skrivelsen

Enligt skrivelsen har Skogsstyrelsen fått i uppdrag att genomföra en landsomfattande inventering av nyckelbiotoper, dels för att applicera en utvecklad och förbättrad metodik i nordvästra Sverige, dels för att uppdatera den nyckelbiotopsinventering som genomförts i övriga delar av landet. I budgetpropositionen för 2018 föreslogs att 20 miljoner kronor per år under åren 2018–2027 skulle tillföras Skogsstyrelsens anslag 1.1 för nyckelbiotopsinventeringen. För samma period föreslogs att Naturvårdsverkets och Skogsstyrelsens anslag för skydd av skog ökas med totalt 250 miljoner kronor per år för att kunna erbjuda skogsägare med nyckelbiotopsrika brukningsenheter möjlighet till områdesskydd.

Motionerna

Enligt kommittémotion 2018/19:1281 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 6 samt kommittémotion 2018/19:3004 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 5 bör Skogsstyrelsen genomföra en kartläggning av alla registrerade nyckelbiotoper, så att inte känsliga naturtyper är vare sig över- eller underrepresenterade. Gränser för enskilda nyckelbiotoper bör kunna justeras och nyckelbiotoper bör även kunna avregistreras. Motion 2018/19:1512 av Ann-Britt Åsebol (M) anför att regeringen bör genomföra en översyn för att undersöka om det finns skäl att vidta åtgärder då staten först pekar ut ett

område som nyckelbiotop men sedan avstår från att ge avtalad kompensation. Kommittémotion 2018/19:2736 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 54 samt kommittémotion 2018/19:3008 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 3 anför att det bör införas ett moratorium för nya nyckelbiotopsklassningar i avvaktan på ny lagstiftning. Kommittémotion 2018/19:3004 (SD) av Mats Nordberg m.fl. yrkande 3 pekar på behovet av att lösa problematiken med att nyckelbiotopsregistrering förhindrar att markägare säljer sitt virke.

Kompletterande uppgifter och tidigare beredning

I samband med Miljö- och jordbruksutskottets behandling av betänkande 2017/18:MJU17 anförde utskottet att certifieringssystemen FSC och PEFC har bidragit till att begreppet nyckelbiotoper fått en annan innebörd än tidigare. Klassificeringen av nyckelbiotoper är inte ett formellt skydd och ger därmed inte rätt till ersättning men innebär i praktiken ett avverkningsförbud eftersom inga aktörer köper virke från nyckelbiotoper. Enligt utskottet kan detta slå hårt mot den enskilda skogsägaren. Alla skogsägare kan bli berörda av detta, oavsett om de valt att certifiera sig eller inte. Utskottet ansåg vidare att metoden för att inventera nyckelbiotoper är problematisk. Den är utvecklad efter förhållandena i södra och mellersta Sverige. Trots detta har den tillämpats i hela landet, vilket blir missvisande eftersom de nordvästra skogarna skiljer sig från skogarna i övriga landet. Utskottet ansåg att det bör säkerställas att inventeringen av nyckelbiotoper är rättssäker och effektiv samt att klassificeringen tar hänsyn till de lokala och regionala förutsättningarna.

Enligt uppgifter från Skogsstyrelsen har myndigheten efterfrågat ett förtydligande från regeringen när det gäller myndighetens fortsatta arbete med nyckelbiotoper med anledning av riksdagens beslut i samband med budgetbehandlingen för 2019. Skogsstyrelsen avser att registrera nyckelbiotoper som inventerades under förra året och även ta kontakt med de berörda markägarna. Skogsstyrelsen kommer även att fortsätta med identifiering och registrering av nyckelbiotoper i samband med andra verksamheter, t.ex. avverkningsanmälningar, tills vägledning kan fås från regeringen. Skogsstyrelsen har också en egen pågående utredning om hur nyckelbiotopsfrågan ska hanteras i tillsynsverksamheten. Skogsstyrelsen fortsätter även utvecklingen av inventeringsmetoden och samverkansprocessen om nyckelbiotoper med andra aktörer.

Av januariavtalet framgår att den utökade nyckelbiotopsinventeringen inte ska återupptas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid tidigare behandling av frågan om nyckelbiotoper (bet. 2017/18:MJU17) anförts att certifieringssystemen FSC och PEFC bidragit till

att begreppet nyckelbiotoper fått en annan innebörd än tidigare och att kraven i certifieringen kan slå hårt mot den enskilda skogsägaren.

Utskottet vill samtidigt betona att den svenska skogspolitiken bygger på de jämställda målen om produktion och miljö. En grundläggande del av skogspolitiken är skogsbrukets sektorsansvar och skogsägarnas frihet under ansvar. Utskottet välkomnar därför att regeringen enligt skrivelsen delar Riksrevisionens uppfattning att det finns ett behov av att tydliggöra innebörden av sektorsansvaret. Enligt januariavtalet ska den utökade nyckelbiotopsinventeringen inte återupptas. Vidare ska resurser säkras för skydd av värdefull natur och anslagen för skydd av värdefull natur förstärkas. Markägare ska få ekonomisk kompensation för inskränkningar i ägande- och brukanderätten i den utsträckning de har rätt till. Med anledning av ovanstående anser utskottet att motionerna 2018/19:1281 (SD) yrkande 6, 2018/19:3004 (SD) yrkande 5, 2018/19:1512 (M), 2018/19:2736 (KD) yrkande 54, 2018/19:3008 (KD) yrkande 3 och 2018/19:3004 (SD) yrkande 3 kan lämnas utan åtgärd.

Avverkningsanmälan

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om regler för avverkningsanmälan.

Jämför reservation 23 (M) och 24 (SD).

Motionerna

I kommittémotion 2018/19:1281 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 11 anförs att möjligheten att få dispens vid avverkningsanmälan ska ökas, att handläggningstiderna ska förkortas och att de allmänna publiceringarna av avverkningsanmälningarna på Skogsstyrelsens webbplats bör upphöra. I kommittémotion 2018/19:2888 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 2 anförs att arealgränsen för när en avverkningsanmälan ska göras bör höjas. I kommittémotion 2018/19:1293 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 2 föreslås att en systematisk uppföljning ska göras av hur ofta och på vilken grund avverkning stoppas eller begränsas i olika län.

Kompletterande uppgifter

Av skogsvårdslagen (1979:429) framgår att den produktiva skogsmarkens ägare är skyldig att enligt föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer underrätta Skogsstyrelsen om bl.a. avverkning och uttag av skogsbränsle som ska äga rum på hans eller hennes mark (14 § 1). Vidare framgår av skogsvårdsförordningen (1993:1096) att underrättelse ska ske om avverkningen omfattar minst 0,5 hektar (15 § 1).

I betänkandet Rättslig översyn av skogsvårdslagstiftningen (SOU 2017:81) övervägde utredningen en höjd arealgräns för avverkningsanmälningar i syfte att minska antalet eventuella överklaganden. Något sådant förslag lämnades dock inte av utredningen. Utredningen anförde att Skogsstyrelsen 2012 bl.a. behandlade frågan om en högre gräns för storleken på de avverkningar som måste anmälas till Skogsstyrelsen. Redan en höjning av arealgränsen från 0,5 till 1,0 hektar skulle enligt flertalet av Skogsstyrelsens distrikt i påtaglig eller t.o.m. i stor utsträckning försämra möjligheterna för Skogsstyrelsen att påverka tillståndet i skogen. Man pekade på att det finns nyckelbiotoper och fornlämningar även i mindre bestånd och att även mindre avverkningar kan gränsa mot sjöar och värdefulla vattendrag. Enligt utredningens uppgifter hade LRF, Skogsägarna, Sveaskog och Stora Enso Skog inte någon erinran mot att låta arealgränsen kvarstå vid den tiden. Naturskyddsföreningen, Världsnaturfonden, Naturvårdsverket och Riksantikvarieämbetet hörde också till dem som ansåg att arealen inte skulle höjas.

Utredningen berörde även regeln om att avverkningsanmälan ska inkomma senast sex veckor i förväg. Enligt utredningen redovisade Skogsstyrelsen 2012 en utredning som kom fram till slutsatsen att bestämmelsen inte skulle förändras. Skogsstyrelsen ansåg att en kortare tidsfrist skulle göra det svårt för myndigheten att hinna kontrollera anmälningarna. En kortare tidsfrist skulle även begränsa allmänhetens och ideella organisationers möjlighet att ta del av anmälningar och föra fram synpunkter på dessa.

Frågan var även aktuell 2015 i samband med Skogsstyrelsens redovisning av ett regeringsuppdrag. Myndigheten hade analyserat om tiden kunde kortas till tre eller fyra veckor. Även denna utredning ledde till bedömningen att en kortare tidsfrist skulle få negativa konsekvenser. Enligt Skogsstyrelsen skulle tillsynen och samråd med andra myndigheter inte hinna avslutas inom tidsfristen. Det skulle dessutom finnas två olika och parallella tidsfrister eftersom fristen som gäller för samråd enligt miljöbalken är sex veckor.

När det gäller möjligheterna att överklaga beslut om avverkning i skog där tillstånd krävs bedömde utredningen i betänkandet Rättslig översyn av skogsvårdslagstiftningen att skogsvårdslagen är en sådan lag som omfattas av Århuskonventionen. Det finns en på konventionen grundad förpliktelse att säkerställa att allmänheten i enlighet med nationell rätt har tillgång till effektiva rättsmedel när det gäller beslut om tillstånd och villkor för avverkning av fjällnära skog och ädellövskog. Också beslut om föreläggande eller förbud med anledning av en underrättelse om avverkning m.m. enligt 14 § skogsvårdslagen eller annan tillsyn enligt denna lag bör behandlas på motsvarande sätt. I betänkandet föreslås därför att överklagandehänvisningen i 40 § skogsvårdslagen ändras så att det framgår att Skogsstyrelsens beslut enligt ovan får överklagas av sådana ideella föreningar eller andra juridiska personer som avses i 16 kap. 13 § miljöbalken. Besluten får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Enligt uppgifter från Näringsdepartementet är betänkandet under beredning inom Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

I betänkandet Rättslig översyn av skogsvårdslagstiftningen (SOU 2017:81) övervägde utredningen en höjd arealgräns för avverkningsanmälningar. Utredningen undersökte även en möjlig kortning av anmälningstiden. Utredningen ansåg att det skulle innebära negativa konsekvenser för möjligheterna att hinna kontrollera anmälningarna om anmälningstiden kortades och en höjning av arealgränsen från 0,5 till 1,0 hektar skulle enligt flertalet av Skogsstyrelsens distrikt i påtaglig eller t.o.m. i stor utsträckning försämra möjligheterna för Skogsstyrelsen att påverka tillståndet i skogen. Utskottet har förståelse för behovet av att hinna utföra lämpliga kontroller vid avverkningsanmälan och noterar att tidigare utredningar ansett att 0,5 ha är en lämplig arealgräns för avverkningsanmälan. Betänkandet om en rättslig översyn av skogsvårdslagstiftningen bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Med anledning av ovanstående anser utskottet att motionerna 2018/19:1281 (SD) yrkande 11, 2018/19:2888 (M) yrkande 2 och 2018/19:1293 (SD) yrkande 2 kan avslås.

Brukningsmetoder och virkesproduktion

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om skogsskötsel, virkesproduktion, bioekonomi och ett nationellt skogsprogram.

Jämför reservation 25 (M), 26 (SD), 27 (M, C, KD) och 28 (SD).

Motionerna

Skogsskötsel

I motion 2018/19:567 av Mikael Eskilander (SD) anfördes att det borde bli lättare att få tillstånd till markavvattningsdikning, eftersom dikning av skogsmark i vissa fall är ett mycket effektivt sätt att öka skogsproduktionen. Enligt kommittémotion 2018/19:1281 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 16 bör staten utreda möjligheterna för ökad röjning genom bidrag eller genom att organisera beredskapsarbeten samt genomföra en rådgivningsinsats i samarbete med skogsnäringen. Enligt motion 2018/19:1953 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M) bör möjligheterna att öka användningen av främmande trädslag i skogsbruket ses över, och i kommittémotion 2018/19:2888 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 3 anfördes att möjligheterna att i vissa fall tillåta lägre slutavverkningsålder, utökad dikning av skogsmark samt försök med nya trädslag bör utredas.

Virkesproduktion

Enligt motion 2018/19:710 av Åsa Eriksson m.fl. (S) bör skogsbrukets regelverk ses över för att säkerställa att skogsproduktionen kan öka. Motion

2018/19:1677 av John Widegren och John Weinerhall (båda M) yrkandena 1 och 2 anför att en utredning bör tillsättas för att undersöka vad nedsatt produktion i skogen får för konsekvenser för klimatet samt ekonomiska följder för samhället. Enligt motion 2018/19:2493 av Per Åsling och Daniel Bäckström (båda C) bör regeringen tydligare styra sin förvaltning mot insatser som stimulerar en ökad skogsproduktion. Enligt motion 2018/19:2745 av Rebecka Le Moine (MP) yrkande 1 bör en hushållningsplan för skogens resurser tas fram för att säkerställa tillgången till råvara samtidigt som miljömålen kan nås. Motion 2018/19:1677 av John Widegren och John Weinerhall (båda M) yrkande 2 anför att effekterna på klimatnyttan från skogen bör utredas, förutsatt en minskad skogsproduktion, och i kommittémotion 2018/19:2426 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 57 anføres att regelverk bör utformas för att möjliggöra ett fortsatt ökat och långsiktigt hållbart utnyttjande av skogsråvara för ökad klimatnytta. Enligt motion 2018/19:2243 av Elin Lundgren (S) bör det tas fram en strategi för att säkra att det finns virke för byggnadsvårdsprojekt i syfte att minska beroendet av virke från andra länder.

Bioekonomistategi och nationellt skogsprogram

Enligt kommittémotion 2018/19:1281 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 8 bör uppdrag inom ramen för det nationella skogsprogrammet få en bättre spridning och i högre grad gå till privata aktörer. I kommittémotion 2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 62 anføres att en nationell strategi för en biobaserad samhällsekonomi bör tas fram för att ta vara på skogen och dess värdekedja. Enligt kommittémotion 2018/19:2895 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 22 bör en nationell bioekonomistategi tas fram i syfte att skapa långsiktiga spelregler för de gröna näringarna. Strategin ska enligt motionen främja samverkan mellan staten och näringslivet för att underlätta de omställningar som krävs i exempelvis skogsindustrin och lantbruket.

Kompletterande uppgifter och tidigare behandling

Skogsskötsel

Av 12 kap. 6 § miljöbalken följer att skogsbruksåtgärder som kan komma att väsentligt ändra naturmiljön ska anmälas för samråd till Skogsstyrelsen minst sex veckor innan åtgärden får påbörjas. Enligt Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd SKSFS 2013:3 är bl.a. dikesrensning en sådan åtgärd som kräver samråd. Enligt Skogsstyrelsen är dikning en produktionshöjande åtgärd som tidigare haft stor omfattning. Dikesrensning kan ha god effekt på produktionen i dikade skogar där dikessystemen har börjat växa igen. Enligt Skogsstyrelsen bör emellertid ingen dikesrensning ske i områden med höga miljövärden. Om dikena är så igenväxta att ett nytt naturtillstånd uppstått är rensningen att

betrakta som en nydikning. Anläggning av nya diken kräver tillstånd från Skogsstyrelsen. Normalt beviljar Skogsstyrelsen inte detta i Svealand och Götaland. Även i Norrland är det ovanligt med nydikning. Anledningen är enligt Skogsstyrelsen de negativa miljöeffekterna och att de mest lämpliga markerna redan är dikade sedan tidigare.

Frågan om markavvattning av skogsmark behandlades i Vattenverksamhetsutredningens slutbetänkande SOU 2014:35. Utredningen föreslog att anmälan om dikesrensning i skogsmark även fortsättningsvis ska göras till Skogsstyrelsen och att länsstyrelsen som tidigare ska ha tillsynsansvaret. Utredningen föreslog även att Naturvårdsverket skulle få i uppdrag av regeringen att utreda förutsättningarna för att införa generella och enhetliga föreskrifter för alla typer av rensningsåtgärder i samband med vattenverksamhet. Enligt uppgifter från Miljö- och energidepartementet är Vattenverksamhetsutredningens förslag i nu aktuella delar under beredning i Regeringskansliet.

Från och med 1979 fanns en röjningsplikt i ungskog som avskaffades i och med 1993 års omgjorda skogsvårdslag. Trots att skogsägaren inte är skyldig att röja anger dock 6 § Skogsvårdsförordningen (1993:1096) att ny skog ska vårdas genom hjälpplantering, planröjning och andra åtgärder som behövs för att den ska utvecklas tillfredsställande. Förordningen anger även att Skogsstyrelsen får meddela föreskrifter om bl.a. röjning. I Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd till skogsvårdslagen (3 kap. 2 § SKSFS 2011:7) återfinns därmed kvalitativa mål för röjning och gallring i syfte att värna skogsproduktionen. Enligt uppgifter från Skogsstyrelsen har röjningen ökat stadigt under 2000-talet men fortfarande behöver stora arealer röjas på grund av att röjningen varit otillräcklig under tidigare år.

Virkesproduktion

Enligt 7 § skogsvårdslagen (1979:429) får, om det är påkallat från skogsvårdssynpunkt, regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter som förbjuder eller ställer upp villkor för användning av visst slag av skogsodlingsmaterial vid anläggning av skog. I Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd till skogsvårdslagen (SKSFS 2011:7) anges i 2 kap. 16–29 §§ förutsättningar för anläggning av skog på produktiv skogsmark, inklusive föreskrivet plantmaterial. I 3 kap. 3–9 §§ återfinns bestämmelser om lägsta ålder för föryngringsavverkning.

Skogsstyrelsen fick i regleringsbrevet för 2017 i uppdrag att se över behovet av att revidera föreskrifter för anläggning av skog på produktiv skogsmark så att de stöder skogspolitikens jämställda mål om produktion och miljö. Skogsstyrelsen redovisade i oktober 2018 med anledning av detta (rapport 2018/13) behovet av regelförändringar inom följande områden:

- Regler för föryngringsåtgärder.
- Skogsodling med främmande träarter.
- Undantag från regler för vegetativt förökat skogsodlingsmaterial.

- Skogsbryn mot jordbruksmark.
- Varierad brukningsintensitet.

Skogsstyrelsen föreslår en lång rad regeländringar i syfte att underlätta användningen av främmande trädslag. Bland annat bör formuleringen i skogsvårdsförordningen ändras från att främmande trädarter får användas som skogsodlingsmaterial endast i undantagsfall till att de får användas med försiktighet och i begränsad omfattning. Skogsstyrelsen föreslår även en mängd andra detaljerade regeländringar i syfte att underlätta användningen av alternativa trädslag. Flera förslag i rapporten gäller t.ex. att det ska bli lättare att använda contortatall. Skogsstyrelsens förslag bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Skogsstyrelsen har även tidigare diskuterat ett eventuellt behov av att se över regelverket för lägsta ålder för slutavverkning i ljuset av ett förändrat framtida klimat (rapport 10-2015). Skogsstyrelsen räknar med att den högre tillväxttakten till följd av uppvärmningen möjliggör avverkning i lägre åldersklasser men betonar samtidigt att den största osäkerheten i scenarioräkningarna är hur mycket ett förändrat klimat ökar tillväxten. Frågan har även tidigare behandlats av utskottet. I betänkande 2017/18:MJU17 hänvisade utskottet till att Skogsstyrelsen under 2016 beslutat att inte ändra sina föreskrifter om lägsta ålder för förnygringsavverkning och att det inte heller pågår något arbete när det gäller denna fråga i Regeringskansliet.

Bioekonomistrategi och nationellt skogsprogram

Den 17 maj 2018 beslutade regeringen om en strategi för Sveriges nationella skogsprogram (N2018/03142/SK). Enligt regeringen behövs ett långsiktigt skogsprogram för att främja hållbara, konkurrenskraftiga och biobaserade näringar med bas i skogen. En god tillgång till nationell biomassa från den svenska skogen ska säkerställas genom hållbar skoglig tillväxt inom ramen för att de nationella miljömålen nås. För fortsatt lönsamhet och investeringsvilja längs skogens hela värdekedja behövs vision, mål och insatser för ökad samsyn. Regeringen har därför slagit fast en vision för skogsprogrammet:

Skogen, det gröna guldets, ska bidra med jobb och hållbar tillväxt i hela landet samt till utvecklingen av en växande bioekonomi.

För att uppnå visionen som syftar till att ännu bättre ta vara på skogens möjligheter har regeringen, i bred dialog, arbetat fram en strategi för Sveriges nationella skogsprogram. Strategin innehåller mål för fem fokusområden:

- Ett hållbart skogsbruk med ökad klimatnytta.
- Mångbruk av skog för fler jobb och hållbar tillväxt i hela landet.
- Innovationer och förädlad skogsråvara i världsklass.
- Hållbart brukande och bevarande av skogen som en profilfråga i svenskt internationellt samarbete.
- Ett kunskapskliv för ett hållbart brukande och bevarande av skogen.

I juli 2018 beslutade regeringen om den första handlingsplanen till skogsprogrammet. Handlingsplanen omfattar i huvudsak åtgärder där staten har ett huvudansvar. Handlingsplanen kommer att uppdateras i dialog med olika intressenter, där inte minst strategisk rådgivning från skogsprogrammets programråd kommer att spela en central roll. Enligt skogsprogrammets strategidokument gör Skogsstyrelsen bedömningen att det under perioden 2020–2029 finns möjlighet att tredubbla användningen av avverkningsrester i form av grot, från dagens nivå på ca. 10 TWh till 30 TWh fram till 2030. Störst potential finns i Norrland. I dag är dock uttag av grot många gånger alltför olönsamt. Mot bakgrund av detta anser regeringen att insatser behövs i syfte att både öka tillväxten i skogen och bättre tillvarata skogsproduktionen.

Skogsstyrelsen har som en av åtgärderna i handlingsplanen initierat en samverkansprocess kring hur en ökad tillväxt kan åstadkommas inom ramen för skogspolitikens jämställda mål för miljö och produktion. Syftet är att ta fram tydliga ställningstaganden och mål inom fyra områden för skogsproduktion. Området Skador på skog avser åtgärder för att bl.a. minimera skador av vilt och insekter. Området Infrastruktur innehåller bl.a. mål och åtgärder för en ordnad förvaltning av skogsbilvägar och en ökad miljöanpassning i byggande av vägar. Effektiv skogsskötsel behandlar bl.a. åtgärder för en tryggad förnyring som säkerställer ett hållbart nyttjande av skogsmarkens produktionsförmåga och åtgärder som ökar röjningsaktiviteten i skogen. Produktionshöjande åtgärder beskriver bl.a. hur åtgärder för att främja ökad användning av befintliga diken, skyddsdikning och gödsling samt användandet av främmande träslag och förädlat plantmaterial kan bidra till ökad skogsproduktion.

Frågan om hur arbetet med det nationella skogsprogrammet ska gå vidare är enligt uppgifter från Näringsdepartementet för närvarande under beredning i Regeringskansliet. Det gäller även frågan om vilken roll det nationella skogsprogrammets programråd ska ha i det fortsatta arbetet. Av januariavtalet framgår att det nationella skogsprogrammet ska utvecklas för att ytterligare främja en växande skogsnäring och ett hållbart skogsbruk och att programmet ska bygga på skogsvårdslagens två mål om produktion och miljöhänsyn. Särskilt fokus ska läggas på goda villkor för företagande i skogssektorn.

I november 2017 presenterade EU-kommissionen en uppdatering av sin bioekonomistrategi från 2012 (SWD(2017) 374 final), som följdes upp i ett meddelande den 11 oktober 2018 ”En hållbar bioekonomi för Europa: En starkare koppling mellan ekonomin, samhället och miljön”. I den uppdaterade strategin föreslås totalt 14 åtgärder för att bättre bereda vägen för ett mer innovativt, resurseffektivt och konkurrenskraftigt samhälle som förenar livsmedelstrygghet med en hållbar användning av förnybara resurser för industriändamål, samtidigt som miljöskyddet säkerställs. I den uppdaterade strategin är fokus för åtgärderna att öppna för investeringar och marknader, att påskynda utveckling av lokala bioekonomier samt att förstå bioekonomins ekologiska gränser.

I sin faktapromemoria med anledning av kommissionens meddelande (2018/19:FPM12) uttrycker regeringen sitt stöd för ambitionen att anpassa strategin i enlighet med EU:s övergripande prioriteringar och framhåller att en cirkulär och biobaserad ekonomi är en prioriterad fråga för att öka resurseffektiviteten och minska miljö- och klimatpåverkan samtidigt som det kan gynna näringslivsutveckling och nya jobb.

Utskottets ställningstagande

Skogsskötsel

Utskottet noterar att frågan om markavvattning av skogsmark behandlades i Vattenverksamhetsutredningens slutbetänkande SOU 2014:35. Utredningen föreslog att anmälan om dikesrensning i skogsmark även fortsättningsvis ska göras till Skogsstyrelsen och att länsstyrelsen som tidigare ska vara tillsynsansvarig. Enligt utredningen har Skogsstyrelsen en restriktiv hållning till nydikning i skogsmark på grund av de negativa miljöeffekterna och att de mest lämpliga markerna redan är dikade sedan tidigare. Förslagen från Vattenverksamhetsutredningen om markavvattning är under beredning i Regeringskansliet. Utskottet noterar även att röjningen av skogsmark har ökat stadigt under 2000-talet och att Skogsstyrelsen arbetar aktivt med information om röjning i dialog med skogsägare. När det gäller användningen av nya träslag har Skogsstyrelsen nyligen föreslagit en lång rad regeländringar i syfte att underlätta användningen av främmande träslag. Skogsstyrelsen har även utrett frågan om sänkt lägsta ålder för avverkning men kommit till slutsatsen att ännu inte rekommendera några regelförändringar. Utskottet anser mot denna bakgrund att motionerna 2018/19:567 (SD), 2018/19:1281 (SD) yrkande 16, 2018/19:1953 (M) samt 2018/19:2888 (M) yrkande 3 kan lämnas utan åtgärd.

Virkesproduktion

Utskottet noterar att Skogsstyrelsen i oktober 2018 redovisade förslag på en mängd regeländringar i syfte att stödja skogspolitikens jämställda mål om produktion och miljö. Förslagen bereds i Regeringskansliet. Enligt januariavtalet ska även det nationella skogsprogrammet utvecklas för att ytterligare främja en växande skogsnäring och ett hållbart skogsbruk. Programmet ska bygga på skogsvårdslagens två mål om produktion och miljöhänsyn. Särskilt fokus ska läggas på goda villkor för företagande i skogssektorn. Utskottet anser därmed att motionerna 2018/19:710 (S), 2018/19:2493 (C), 2018/19:2745 (MP) yrkande 1, 2018/19:1677 (M) yrkandena 1 och 2, 2018/19:2426 (C) yrkande 57 och 2018/19:2243 (S) kan lämnas utan åtgärd, i huvudsak med hänvisning till pågående arbete.

Bioekonomistrategi och nationellt skogsprogram

Utskottet välkomnar regeringens arbete med att i bred dialog ta fram ett nationellt skogsprogram. Den nyligen presenterade handlingsplanen och strategin för programmet utgör en god grund för det fortsatta arbetet. De åtgärder som presenterats i den första handlingsplanen för programmet har även ett uttalat mål att fokusera på aktiviteter som drivs av myndigheter och offentliga aktörer. Utskottet noterar vidare att skogsnäringen och en växande bioekonomi är centrala delar i strategin för det nationella skogsprogrammet. Med anledning av ovanstående anser utskottet att motionerna 2018/19:1281 (SD) yrkande 8, 2018/19:2425 (C) yrkande 62 och 2018/19:2895 (M) yrkande 22 kan lämnas utan åtgärd.

Internationella skogsfrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller motionsyrkanden om att det nationella självbestämmandet i skogsfrågor ska värnas och om vikten av att i EU och internationella sammanhang arbeta för att vinna gehör för ett hållbart svenskt skogsbruk. Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att finna rutiner för ett nordiskt samarbete i skogsfrågor.

Jämför reservation 29 (V).

Motionerna

I kommittémotion 2018/19:1281 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 18 anförs att Sverige måste fortsätta att värna den nationella beslutanderätten när det gäller skogspolitiken och att Sverige bör fortsätta att aktivt arbeta med subsidiaritetsprövningar för att säkerställa rätten till självbestämmande i skogsfrågor. Enligt kommittémotion 2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 63 har Sverige en fungerande och ansvarsfull modell som bygger på hänsyn till både miljö och produktion. EU ska inte på detaljnivå bestämma hur Sverige ska bedriva sitt skogsbruk. Enligt kommittémotion 2018/19:2736 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 61 ska Sverige motsätta sig en gemensam skogspolitik inom EU och enligt kommittémotion 2018/19:2888 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) ligger ansvaret för skogspolitiken hos de enskilda medlemsstaterna och det är av största vikt att Sverige slår vakt om självbestämmandet över skogen. I motion 2018/19:2585 av Cecilie Tenfjord Toftby (M) anförs att möjligheterna till en gemensam nordisk linje för de nordiska skogsnäringarna bör ses över.

Kompletterande uppgifter

I budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 23) anför regeringen att den värnar det nationella självbestämmandet i skogsfrågor. Nya EU-

initiativ, såsom förslag för genomförandet av EU:s klimat- och energiramverk för 2030, analyseras enligt regeringen noggrant ur detta perspektiv. Den 17 maj 2018 beslutade regeringen om en strategi för Sveriges nationella skogsprogram. Regeringen understryker att Sverige vid arbetet med det nationella skogsprogrammet har haft ett gott erfarenhetsutbyte med framför allt Finland. Inspiration och lärdomar har även hämtats från andra jämförbara länder som har skogsprogram.

Regeringen konstaterar i strategin att det inte finns någon specifik rättslig grund för en gemensam skogspolitik i EU men däremot många frivilliga EU-strategier och ett antal EU-rättsakter med bäring på skog, skogsbruk och skogsnäring. Regeringen nämner även att riksdagen tidigare har tillkännagett för regeringen att regeringen även fortsättningsvis ska värna den nationella beslutanderätten över skogsfrågor i samband med arbetet med EU:s skogsstrategi (bet. 2015/16: MJU10).

Regeringen anser att skogspolitik faller under nationell kompetens och i övrigt, där EU-kommissionen använder sin initiativrätt, måste subsidiaritetsprincipen tas i beaktande. Regeringens position är att skogspolitik inte ska vara ett gemensamt politikområde. EU:s insatser på skogsområdet bör även fortsättningsvis vara begränsade. Enligt strategin värnar därför regeringen det nationella självbestämmandet över skogsfrågor inom EU-samarbetet.

Som nämns i regeringens strategi för det nationella skogsprogrammet har frågan om det nationella självbestämmandet i skogsfrågor tidigare varit uppe till behandling i utskottet. I likhet med regeringen ansåg utskottet att det nationella självbestämmandet i skogsfrågor bör värnas. Utskottet konstaterade även att det i det svenska programmet för ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet 2018 bl.a. anfördes att ett nordiskt samarbete behövs för att i EU och andra internationella sammanhang vinna gehör för att ett hållbart skogsbruk är förenligt med biologisk mångfald, rekreation och god användning av skogsråvara.

Sverige var ordförande i Nordiska ministerrådet under 2018 och det svenska ordförandeskapsprogrammet hade titeln Ett inkluderande, innovativt och tryggt Norden. I programmet anfördes bl.a. att ett långsiktigt, lönsamt och miljömässigt hållbart skogsbruk är positivt för klimatet, en levande landsbygd och en växande cirkulär och biobaserad ekonomi. Det finns även en nordisk färdplan, Nordic Forest Solutions, som driver på skogssamarbetet. Programmet betonar också att ett nordiskt samarbete behövs för att i EU och andra internationella sammanhang vinna gehör för att ett hållbart skogsbruk är förenligt med biologisk mångfald, rekreation och god användning av skogsråvara.

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar att det råder en bred enighet i utskottet om vikten av ett aktivt arbete för att värna det nationella självbestämmandet i skogsfrågor. Utskottet välkomnar att regeringen delar denna bedömning och att regeringen granskar

nya EU-initiativ ur detta perspektiv. Sverige har en fungerande och ansvarsfull modell för skogsbruk som bygger på att vi tar hänsyn till både miljö och produktion. Utskottet vill understryka att ett långsiktigt, lönsamt och miljömässigt hållbart skogsbruk i enlighet med vår svenska modell är positivt för klimatet, en levande landsbygd och en växande cirkulär och biobaserad ekonomi. Ett hållbart och lönsamt skogsbruk med miljöhänsyn bidrar även till den gröna infrastruktur som förbinder skyddade områden med varandra. Utskottet välkomnar även att regeringen betonar det nordiska samarbetet där länderna gemensamt skapar förståelse på EU-nivå för skogspolitikens jämbördiga mål om brukande och bevarande.

Utskottet kan dock konstatera att EU-samarbetet rymmer flera processer som, direkt eller indirekt, kan medföra konsekvenser för skog, skogsbruk och skogsnäring. Det är mot denna bakgrund angeläget att regeringen även fortsättningsvis tydligt värnar det nationella självbestämmandet över skogsfrågor inom EU-samarbetet. Regeringen behöver i EU och andra internationella sammanhang arbeta för att vinna gehör för att hållbart svenskt skogsbruk är förenligt med biologisk mångfald, rekreation och god användning av skogsråvara. Utskottet föreslår att riksdagen tillkännager detta för regeringen. Med det anförda tillstyrker utskottet motionerna 2018/19:1281 (SD) yrkande 18, 2018/19:2425 (C) yrkande 63, 2018/19:2736 (KD) yrkande 61 och 2018/19:2888 (M) yrkande 4. Motion 2018/19:2585 (M) yrkande 1 avstyrks.

Reservationer

1. Utred äganderätten, punkt 1 (M)

av Jessica Rosencrantz (M), John Widegren (M) och Betty Malmberg (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2888 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 1 och avslår motionerna

2018/19:419 av Christian Carlsson (KD),

2018/19:1459 av Katarina Brännström (M) och

2018/19:3008 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 2.

Ställningstagande

Vi anser att äganderätten är grundläggande för all skogsproduktion. Äganderätten är dessutom en mänsklig rättighet, som skyddas av både regeringsformen och Europakonventionen. En stark äganderätt som omfattar rätten att bruka den mark man äger och principen om frihet under ansvar krävs för att de svenska skogsbrukarna ska ha goda möjligheter att driva och utveckla sin verksamhet. Vi vill därför tillsätta en äganderättsutredning, med särskilt fokus på de gröna näringarna. Det som anförs ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

2. Utred äganderätten, punkt 1 (KD)

av Magnus Oscarsson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:419 av Christian Carlsson (KD) och

2018/19:3008 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 2 och

avslår motionerna

2018/19:1459 av Katarina Brännström (M) och
2018/19:2888 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 1.

Ställningstagande

Vi anser att staten bör se de privata skogsägarna som medspelare snarare än som motspelare. Ofta är det just genom de enskilda skogsägarnas långsiktiga förvaltarskap som höga naturvärden skapats och bibehållits. I nuläget straffas den som har skog med höga naturvärden. Frivilliga avsättningar ska även vara huvudinriktningen för skydd av värdefull skog. Ingen avverkning av skog ska kunna stoppas utan att man som skogsägare får full ekonomisk kompensation. Mot bakgrund av ovanstående behöver en utredning tillsättas om att stärka äganderätten i skogsbruket. Det som anförs ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

3. Ägande- och brukanderätt, punkt 2 (M)

av Jessica Rosencrantz (M), John Widegren (M) och Betty Malmberg (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:2783 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 39 och

2018/19:3011 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 2 och
avslår motionerna

2018/19:1333 av Cecilia Widegren (M) yrkande 3,

2018/19:1602 av Mattias Karlsson i Luleå (M),

2018/19:1705 av Edward Riedl (M),

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkandena 1, 64 och 72 samt

2018/19:2864 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) yrkande 1.

Ställningstagande

Vi anser att äganderätten är av fundamental vikt för skogsbruket. För att kunna utveckla de gröna näringarna måste äganderätten tas i beaktande och respekteras vid myndighetsbeslut. Under de senaste åren har dock myndigheter beslutat om tvingande avsättningar och inskränkningar, som lett till ekonomiska konsekvenser när markägaren inte längre kan använda sin mark trots att äganderätten är inskriven i Sveriges grundlag, i Europakonventionen och i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna. Vi anser därför att åtgärder för att stärka äganderätten behöver vidtas, skogsägare som stoppas från att bruka sin mark ska ges ersättning.

Skyddet av värdefull skog måste ske på ett rättssäkert sätt och äganderätten måste respekteras. Det som anförs ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

4. Skogsvårdslagstiftningen, punkt 4 (SD)

av Runar Filper (SD), Martin Kinnunen (SD) och Mats Nordberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:1281 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkandena 2 och 12 samt avslår motion

2018/19:669 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkandena 3, 4 och 6.

Ställningstagande

Med anledning av den pågående översynen av skogsvårdslagen anser Sverigedemokraterna att utgångspunkten bör vara att skogsägaren ska ha fortsatt lagstadgat ansvar och kontroll över sin fastighet. Skogsägarnas intressen ska tillvaratas och den rättsliga prövningen för markägare vid restriktioner och begränsningar i markanvändning ska förenklas. All lagstiftning som avser begränsningar av en enskild markägares brukande måste förenas med en snabb och rimlig ersättning. I nuläget har vi en situation där en markägare under lång tid kan hindras att avverka utan att få ersättning för resulterande intäktsbortfall. Den enskilde skogsägaren kan enligt nuvarande ordning även finna det svårt att överklaga eller ifrågasätta myndighetsbeslut. Det vill vi ändra på genom att möjliggöra och förenkla rättslig prövning för markägare vid restriktioner och begränsningar i markanvändning på grund av områdesskydd. Vi anser att den bästa skogspolitiken uppnås genom frivillighet och kunskap snarare än genom detaljstyrande lagar och regleringar. Det som anförs ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

5. Skogsvårdslagstiftningen, punkt 4 (V)

av Elin Segerlind (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:669 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkandena 3, 4 och 6 samt avslår motion

2018/19:1281 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkandena 2 och 12.

Ställningstagande

Med anledning av den pågående översynen av skogsvårdslagen anser Vänsterpartiet att miljöhänsynen ska stärkas genom att effektiva sanktionsmöjligheter införs för brott mot hänsynsreglerna i skogsvårdslagen. När det gäller naturvård saknas i mycket stor utsträckning sanktionsmöjligheter i skogsvårdslagen. Undersökningar gjorda av Skogsstyrelsen visar att andelen avverkningar med påverkan på hänsynskrävande biotoper uppgår till hela 35 procent under avverkningsperioden 2012/13–2014/15. Miljöhänsynen behöver därför stärkas genom att effektiva sanktionsmöjligheter införs. Skogsvårdslagen har även brister i hänsynen till sociala värden. I dag är lagstiftningen och målsättningar otydliga när det gäller skogens sociala värden. Lagstiftningen bör därför ändras så att skogar med särskilt höga värden för rekreation och friluftsliv ska bli föremål för avverkningsansökan och därmed kunna undantas från åtgärder och exploatering som inte främjar dessa värden. I dag sker även avverkning av skogar med höga befintliga naturvärden, s.k. värdekärnor, trots att det råder stor brist på dessa naturmiljöer för en mängd hotade växt- och djurarter. Dessa skogar har ofta hög variation och är ofta naturskogsartade. Regeringen bör därför skyndsamt ta fram förslag på lagstiftning så att avverkning av skogar med höga naturvärden stoppas. Det som anförs ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

6. Omställning av jordbruksmark till skogsmark, punkt 6 (SD)

av Runar Filper (SD), Martin Kinnunen (SD) och Mats Nordberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:1281 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 15.

Ställningstagande

I dag krävs tillstånd för att plantera skog på jordbruksmark. Att få ett tillstånd kan ta minst 8 månader. Sverigedemokraterna anser att 8 månader och ibland

betydligt längre är en orimligt lång handläggningstid för att ta jordbruksmark ur produktion. Sverigedemokraterna anser att det är av stor vikt att onödig byråkrati undviks och att handläggningstiderna bör kunna kortas avsevärt. Det som anförs ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

7. Definitioner av skyddad skog, punkt 7 (M)

av Jessica Rosencrantz (M), John Widegren (M) och Betty Malmberg (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2888 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 5 och avslår motionerna

2018/19:1281 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 3 och

2018/19:3004 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 6.

Ställningstagande

En översyn av beräkningsgrunderna för skyddad skog bör genomföras. Exempelvis bör en jämförelse med andra länders beräkningsgrunder ingå samt möjligheten att räkna in impediment i den skyddade skogen. Det är också av stor vikt att behovet av ett starkt och livskraftigt skogsbruk tas i beaktande vid avsättning av skog. Majoriteten av avsättningarna sker i det små- och medelskaliga skogsbruket. Det är centralt att denna ordning med frihet under ansvar även fortsättningsvis utgör grunden för skydd av skog. Den svenska modellen med frihet under ansvar angrips dock ofta i debatten och inte sällan med koppling till Nagoyaprotokollet. Mer än 25 procent av den svenska skogsmarken är redan i dag undantagen från skogsbruk. För att skapa förutsägbarhet och långsiktiga regler bör det göras en översyn av beräkningsgrunderna för måluppfyllnaden. Det som anförs ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

8. Definitioner av skyddad skog, punkt 7 (SD)

av Runar Filper (SD), Martin Kinnunen (SD) och Mats Nordberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:1281 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 3 och

2018/19:3004 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 6 och
avslår motion

2018/19:2888 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 5.

Ställningstagande

Riksrevisionen påpekar att det finns behov av bättre statistik som tydligt visar hur mycket skog Sverige har som är skyddad, uppdelad på olika kategorier av formellt och informellt skyddad skog. Enligt Sverigedemokraterna måste dessa siffror innefatta även impediment och fjällnära skog för att internationella jämförelser ska vara möjliga. Regeringen bör därför tydligare fastställa vilken officiell ståndpunkt vi har kring definitionen och arealen av skyddad skog i Sverige. Sverigedemokraterna understryker vikten av att gemensamma definitioner fastläggs och används av berörda myndigheter. Sverigedemokraterna vill även understryka att arealmålen, totalt sett, rimligen är med råge uppfyllda, men att en utvärdering och korrekationer nu behöver göras. Det som anförs ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

9. Areal mål för skogsskydd, punkt 8 (M)

av Jessica Rosencrantz (M), John Widegren (M) och Betty Malmberg (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2888 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 6 och
avslår motionerna

2018/19:669 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkandena 1 och 5,

2018/19:2515 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C) yrkande 2 och

2018/19:2745 av Rebecka Le Moine (MP) yrkande 3.

Ställningstagande

Moderaterna anser att det behövs en löpande översyn av skyddade områden för att säkerställa att de skyddsåtgärder som vidtas också är effektiva. Detsamma gäller de skyddade områden som redan existerar. Varje krona som läggs på skydd måste ge så stor nytta som möjligt. Dessa områden måste

regelbundet genomgå översyn i syfte att bedöma huruvida skyddet fortfarande kan anses som ändamålsenligt. Det ska också kunna innebära att skydd kan ändras och i vissa fall även upphävas ifall det inte längre kan anses ändamålsenligt. Det som anförs ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

10. Arealmål för skogsskydd, punkt 8 (V)

av Elin Segerlind (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:669 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkandena 1 och 5 samt avslår motionerna

2018/19:2515 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C) yrkande 2,

2018/19:2745 av Rebecka Le Moine (MP) yrkande 3 och

2018/19:2888 av Maria Malmer Stenergård m.fl. (M) yrkande 6.

Ställningstagande

Vänsterpartiet anser att Sverige bör anta ett nytt etappmål för utökad areal skyddad skog för att uppnå miljö kvalitetsmålet Levande skogar och åtaganden i enlighet med Nagoyaöverenskommelsen. Enligt Vänsterpartiet åsidosattes naturvårdshänsyn och vetenskapliga fakta till förmån för ekonomiska intressen när Miljömålsberedningen i juni 2013 överlämnade sitt delbetänkande om skogen och en långsiktigt hållbar markanvändning. De nuvarande etappmålen om skydd av områden är därför otillräckliga när det gäller hur mycket ytterligare skog som behöver skyddas. Skogsbruk påverkar ofta förutsättningarna för den biologiska mångfalden och kulturmiljöer på ett negativt sätt, vilket även kan ge negativ inverkan på friluftsliv och rekreation. Tillgång till tätortsnära natur har en påverkan på folkhälsan, och regeringen bör därmed även ta fram etappmål för skydd av tätortsnära natur. Det som anförs ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

11. Hyggesfritt skogsbruk, punkt 9 (V)

av Elin Segerlind (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:669 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkande 7 och
avslår motion
2018/19:2745 av Rebecka Le Moine (MP) yrkande 4.

Ställningstagande

Att öka inslaget av kontinuitetsskogsbruk kan ge vinster för både biologisk mångfald och klimatet samt stärka skogens sociala värden. Hyggesfritt skogsbruk kan vara ett alternativ i tätortsnära områden eller i skogar som är viktiga för besöksnäringen. I Naturvårdsverkets fördjupade utvärdering av miljökvalitetsmålen och etappmålen 2015 konstateras om kalhyggesfritt skogsbruk att myndigheter bör arbeta med rådgivnings- och kunskapsinsatser i större omfattning och att regeringen bör ta ställning till om det krävs kompletterande styrmedel för att få till stånd en snabbare utveckling. Vänsterpartiet anser därför att en nationell målsättning för areal kalhyggesfritt skogsbruk bör ingå i miljökvalitetsmålet Levande skogar. Det som anförs ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

12. Ekonomisk ersättning, punkt 10 (SD)

av Runar Filper (SD), Martin Kinnunen (SD) och Mats Nordberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:3004 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 2 och
avslår motionerna
2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkandena 65 och 70,
2018/19:2864 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) yrkande 2 och
2018/19:3009 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 1.

Ställningstagande

Sverigedemokraterna vill speciellt framhålla att Riksrevisionen i rapporten Skydd av värdefull skog betonade att ”markägarens rätt till intrångsersättning är grundlagsskyddad”. Bland annat med anledning av detta ställs höga krav på prioritering och att skyddade områden är av hög kvalitet. Konsekvenserna av detta konstaterande är otillräckligt analyserat i regeringens skrivelse. Det som anförs ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

13. Pågående markanvändning, punkt 11 (SD)

av Runar Filper (SD), Martin Kinnunen (SD) och Mats Nordberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:1293 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 3 och
avslår motion

2018/19:2515 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C) yrkande 1.

Ställningstagande

Sverigedemokraterna rekommenderar att skogsbruk per automatik ska anses vara pågående markanvändning i skog, tills någon annan markanvändning formellt beslutats för den aktuella fastigheten eller delen av fastigheten, och att ersättning till ägaren i normalfallet då ska betalas. Det som anförs ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

14. Flexibla och effektiva skyddsformer, punkt 12 (M)

av Jessica Rosencrantz (M), John Widegren (M) och Betty Malmberg (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:3011 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 1 och 3 samt
avslår motionerna

2018/19:1281 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 1,

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 66,

2018/19:2426 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 55,

2018/19:2736 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 53,

2018/19:3004 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkandena 1 och 7,

2018/19:3008 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 1 och

2018/19:3009 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkandena 4 och 5.

Ställningstagande

Riksrevisionen har i rapporten RiR 2018:17 redogjort för sin granskning av skyddet av värdefull skog. Riksrevisionen lyfter i skrivelsen fram att arbetet med skydd av skog hittills har haft alltför stort fokus på arealmål och procentsatser på nationell nivå. Riksrevisionen menar att större fokus i stället bör läggas på funktion och kvalitet. Riksrevisionen konstaterar att det finns risk för att skyddet i vissa fall görs mer omfattande och dyrare än vad som krävs. Regeringen bör ta fasta på dessa slutsatser och steg måste tas för att säkerställa att skyddet av värdefull natur sker på ett kostnadseffektivt sätt. För att säkerställa att kostnadseffektiviteten i skyddet av värdefull skog ökar bör även en uppföljning av detta arbete göras under mandatperioden. Det som anförs ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

15. Flexibla och effektiva skyddsformer, punkt 12 (SD)

av Runar Filper (SD), Martin Kinnunen (SD) och Mats Nordberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkänner detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:1281 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 1 och

2018/19:3004 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkandena 1 och 7 samt avslår motionerna

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 66,

2018/19:2426 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 55,

2018/19:2736 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 53,

2018/19:3008 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 1,

2018/19:3009 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkandena 4 och 5 samt

2018/19:3011 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 1 och 3.

Ställningstagande

Sverigedemokraterna prioriterar skötsel av redan skyddade områden framför omfattande skydd av ytterligare arealer. Många naturreservat sköts i dag inte i enlighet med sina skötselplaner och det finns då t.ex. ökad risk för att skadedjur sprider sig till intilliggande skogsfastigheter. Enligt Sverigedemokraterna bör huvudprincipen vara att tillämpa de två övergripande och jämställda skogspolitiska målen, produktionsmålet och miljömålet, på den stora majoriteten av skogsmarken, men med möjlighet att införa ökat skydd på vissa marker, exempelvis genom naturskyddsområden och mer intensiv odling på andra. Därmed kan skyddet av värdefull skog bli mer kostnadseffektivt i enlighet med Riksrevisionens förslag.

Sverigedemokraterna anser även att Skogsstyrelsen ska ha ett övergripande myndighetsansvar i skogsfrågor och att medel för skydd av skog fördelas via Skogsstyrelsen. Ansvarsfördelningen mellan myndigheter och markägare ska även regleras enligt tydliga och opartiska lagar och regler. Det som anförs ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

16. Flexibla och effektiva skyddsformer, punkt 12 (KD)

av Magnus Oscarsson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:2736 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 53 och

2018/19:3008 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 1 och

avslår motionerna

2018/19:1281 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 1,

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 66,

2018/19:2426 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 55,

2018/19:3004 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkandena 1 och 7,

2018/19:3009 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkandena 4 och 5 samt

2018/19:3011 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 1 och 3.

Ställningstagande

Kristdemokraterna anser att det bör tillsättas en parlamentarisk utredning med uppdrag att ge förslag på en politik med positiva incitament till naturvårdshänsyn i skogsskötseln. Utredningen bör samtidigt ta hänsyn till frågor som berör artskyddsförordningen, reglerna kring nyckelbiotoper och äganderättsfrågor i skogsbruket. Staten bör i de här frågorna se de privata skogsägarna som medspelare snarare än som motspelare. Det som anförs ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

17. Frivilliga avsättningar, punkt 13 (SD)

av Runar Filper (SD), Martin Kinnunen (SD) och Mats Nordberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2018/19:1281 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 4 och
2018/19:3004 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 4 och
avslår motionerna
2018/19:669 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkande 2,
2018/19:2864 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) yrkande 3 och
2018/19:3009 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 3.

Ställningstagande

Sverigedemokraterna anser att skogspolitiken i högre grad bör prioritera arbetet med frivilliga naturvårdsavtal med skogsägarna framför bildandet av nya reservat. Vi anser även att man i högre grad behöver utreda hur arrendebaserade ersättningar kan konstrueras. För att undvika sammanblandning med frivilliga avsättningar enligt skogscertifieringsreglerna bör regeringen även se till att parterna tillsammans omformar systemen så att de inte är sammanblandade. Det som anförs ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

18. Frivilliga avsättningar, punkt 13 (V)

av Elin Segerlind (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:669 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkande 2 och
avslår motionerna
2018/19:1281 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 4,
2018/19:2864 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) yrkande 3,
2018/19:3004 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 4 och
2018/19:3009 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 3.

Ställningstagande

I dag finns ingen statlig kontroll av vare sig kvalitet eller långsiktighet, och dokumentation saknas över många av de områden som anses skyddade. Vänsterpartiet anser därför att frivilliga avsättningar ska vara långsiktiga och dokumenteras och kvalitets säkras ur naturvårdssynpunkt för att kunna ingå i det nationella miljö kvalitetsmålet Levande skogar. Det som anförs ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

19. Markbyten, punkt 14 (M, KD)

av Jessica Rosencrantz (M), John Widegren (M), Betty Malmberg (M) och Magnus Oscarsson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:2819 av Tobias Billström m.fl. (M, C, KD, L) yrkande 113 och

2018/19:3008 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 4 och avslår motionerna

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 71,

2018/19:2736 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 55 och

2018/19:3009 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 2.

Ställningstagande

Under åren 2006–2014 avsatte alliansregeringen 100 000 ha av Sveaskogs mark för att göra markbyten mot skyddsvärd mark. Skogsbyte är en beprövad metod som gett goda resultat och som också säkerställer att Sverige kan fortsätta arbetet med att skydda värdefull skog, utan att enskilda markägare drabbas. Därför anser Moderaterna och Kristdemokraterna att ett nytt Sveaskogsprogram bör inrättas i syfte att möjliggöra skydd av värdefull natur samtidigt som det säkerställs att skogsägare får rimlig ersättning. Produktiv skogsmark från Sveaskog, Fortifikationsverket och Fastighetsverket bör överföras till ett nytt bolag för att användas för markbyten med privata skogsägare. Det som anförs ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

20. Privatisering av statlig skog, punkt 15 (KD)

av Magnus Oscarsson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:3008 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 5.

Ställningstagande

Kristdemokraterna anser att staten ska inleda ett program för att sälja produktiv skogsmark i statlig ägo till privata skogsbrukare i syfte att därigenom öka variationen även i den aktivt brukade skogen. De naturvärden som i dag finns i den svenska skogen, och som ännu ej fått formellt skydd, finns vanligtvis på privatägda marker. Den mångfald av skötsel- och brukandestilar som funnits på de enskilt ägda markerna har resulterat i mer varierade naturtyper. Kristdemokraterna föreslår att staten ska inleda ett program för att sälja produktiv skogsmark i statlig ägo till privata skogsbrukare i syfte att därigenom öka variationen även i den aktivt brukade skogen. Det som anförs ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

21. Nyckelbiotoper, punkt 16 (SD)

av Runar Filper (SD), Martin Kinnunen (SD) och Mats Nordberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkänner detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:1281 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 6 och

2018/19:3004 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkandena 3 och 5 samt avslår motionerna

2018/19:1512 av Ann-Britt Åsebol (M),

2018/19:2736 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 54 och

2018/19:3008 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 3.

Ställningstagande

Sverigedemokraterna anser att Skogsstyrelsen bör genomföra en kartläggning av alla registrerade nyckelbiotoper, så att känsliga naturtyper varken är över- eller underrepresenterade. En mekanism behöver också införas så att gränser för enskilda nyckelbiotoper kan diskuteras mellan parterna och vid behov ändras. Dessutom bör Skogsstyrelsen löpande avregistrera nyckelbiotoper som inte längre är ändamålsenliga. Villkor och tillvägagångssätt för detta behöver utvecklas. Sverigedemokraterna vill även speciellt framhålla behovet av att lösa problemet med att nyckelbiotopsregistrering leder till förluster för markägaren som enligt nuvarande praxis inte ersätts eller inte ersätts fullt ut. En praxis verkar också vara på väg att etableras som innebär att upp till 5 procent av en ägares mark ska kunna få brukandeförbud utan ersättning. Det som anförs ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

22. Nyckelbiotoper, punkt 16 (KD)

av Magnus Oscarsson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:2736 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 54 och

2018/19:3008 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 3 och

avslår motionerna

2018/19:1281 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 6,

2018/19:1512 av Ann-Britt Åsebol (M) och

2018/19:3004 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkandena 3 och 5.

Ställningstagande

Kristdemokraterna anser att ett moratorium för nya nyckelbiotopklassningar bör införas i avvaktan på ny lagstiftning om naturskyddet inom skogsbruket. Det som anförs ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

23. Avverkningsanmälan, punkt 17 (M)

av Jessica Rosencrantz (M), John Widegren (M) och Betty Malmberg (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2888 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 2 och

avslår motionerna

2018/19:1281 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 11 och

2018/19:1293 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 2.

Ställningstagande

Moderaterna anser att Skogsstyrelsens publiceringar av avverkningsanmälningar på myndighetens webbplats skapar problem för markägare och särskilt för mindre skogsägare. I ljuset av detta bör det övervägas att höja gränsen för när en avverkningsanmälan måste ske. I dag

måste alla avverkningar större än 0,5 hektar anmälas minst sex veckor i förväg. Det bör övervägas att höja denna nivå för att minska byråkratin och underlätta för skogsbruket. Det som anförs ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

24. Avverkningsanmälan, punkt 17 (SD)

av Runar Filper (SD), Martin Kinnunen (SD) och Mats Nordberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:1281 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 11 och

2018/19:1293 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 2 och
avslår motion

2018/19:2888 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 2.

Ställningstagande

Sverigedemokraterna vill att möjligheten att få dispens vid avverkningsanmälan ska ökas och att även de normala handläggningstiderna på sikt ska förkortas till ett minimum, helst två veckor. Vi anser även att de allmänna publiceringarna av avverkningsanmälningarna på Skogsstyrelsens webbplats bör upphöra och i stället bör markägaren tillfrågas, i varje enskilt fall, om han eller hon vill att dessa uppgifter ska bli publika. Sverigedemokraterna föreslår vidare att en systematisk uppföljning görs av hur ofta och på vilken grund avverkning stoppas eller begränsas i olika län. Sverigedemokraterna anser att det behövs en period av analys och förbättringsarbete innan arealen formellt skyddad skog ökas ytterligare. Det som anförs ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

25. Skogsskötsel, punkt 18 (M)

av Jessica Rosencrantz (M), John Widegren (M) och Betty Malmberg (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2888 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 3 och avslår motionerna

2018/19:567 av Mikael Eskilandersson (SD),

2018/19:1281 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 16 och

2018/19:1953 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M).

Ställningstagande

Moderaterna anser att möjligheterna att i vissa fall tillåta lägre slutavverkningsålder, utökad dikning av skogsmark samt försök med nya trädslag bör utredas. Ett långsiktigt hållbart skogsbruk kan komma att kräva större flexibilitet; detta är dock något som kräver ett noggrant övervägande. Vidare bör man utreda möjligheten att öka utdikningen, som ett sätt att omvandla improduktiv skogsmark till produktiv mark. Detta kan på sikt leda till en ökad skogstillväxt och därmed ökad kolinlagring. Även bruket av nya trädslag bör utredas i syfte att öka avkastningen; exempelvis kan det i framtiden finnas anledning att tillåta nya trädslag till följd av ett förändrat klimat. För att säkerställa att det svenska skogsbruket står starkt även i framtiden bör man även överväga att i vissa fall kunna sänka åldern för när slutavverkning får ske. Det som anförs ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

26. Skogsskötsel, punkt 18 (SD)

av Runar Filper (SD), Martin Kinnunen (SD) och Mats Nordberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:1281 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 16 och avslår motionerna

2018/19:567 av Mikael Eskilandersson (SD),

2018/19:1953 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M) och

2018/19:2888 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 3.

Ställningstagande

Sverigedemokraterna anser att en väl utformad rådgivningsinsats i samarbete med skogsnäringen skulle kunna öka skogsägarnas incitament att röja i tid och att också röja rätt. Tidigare har staten verkat för ökad röjningsareal såväl genom bidrag som genom att organisera beredskapsarbeten. Vi föreslår att

båda dessa möjligheter utreds. Det som anförs ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

27. Bioekonomistrategi och nationellt skogsprogram, punkt 20 (M, C, KD)

av Kristina Yngwe (C), Jessica Rosencrantz (M), John Widegren (M), Betty Malmberg (M), Magnus Oscarsson (KD) och Ulrika Heie (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 62 och

2018/19:2895 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 22 och avslår motion

2018/19:1281 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 8.

Ställningstagande

Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna anser att Sverige har goda möjligheter att utveckla en ekonomi som i ännu högre grad är biobaserad och vi vill därför inrätta en nationell bioekonomistrategi för att man tillsammans med de gröna näringarna ska kunna skapa större miljö- och klimatnytta. Den nationella strategin ska vara en väl förankrad strategi som främjar samverkan mellan staten och näringslivet för att underlätta de omställningar som krävs i exempelvis skogsindustrin och lantbruket. Vi ser även ett stort behov av att skapa bättre förutsättningar och långsiktiga spelregler för förnybara biobränslen samt säkerställa en bred råvarubas. Detta krävs för att branschen ska våga göra större investeringar exempelvis i anläggningar för produktion av biobränslen. Det som anförs ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

28. Bioekonomistrategi och nationellt skogsprogram, punkt 20 (SD)

av Runar Filper (SD), Martin Kinnunen (SD) och Mats Nordberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:1281 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 8 och avslår motionerna

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 62 och

2018/19:2895 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 22.

Ställningstagande

Inom ramen för det nationella skogsprogrammet har SLU tilldelats 3,5 miljoner kronor för 2019 för att kommunicera tvärvetenskap om mångbruk av skog samt 0,5 miljoner kronor för att analysera möjligheten att erbjuda ersättningsmark som kompensation för skyddad skog. Skogsstyrelsen har fått 1 miljon kronor för 2019 för ett projekt om skogsbruk med variation, 1,7 miljoner kronor för internationell bevakning av skogspolitik, 1 miljon kronor för ett forum om skogspolitik för beslutsfattare inom EU och 3,5 miljoner kronor för att leda skogsprogrammets dialogprocess. Sverigedemokraterna finner det anmärkningsvärt att inga pengar tilldelats andra aktörer, i synnerhet privata. Sverigedemokraterna rekommenderar en bredare spridning av uppdragen i framtiden. Det som anförs ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

29. Internationella skogsfrågor, punkt 21 (V)

av Elin Segerlind (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:1281 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 18,

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 63,

2018/19:2585 av Cecilie Tenfjord Toftby (M),

2018/19:2736 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 61 och

2018/19:2888 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 4.

Ställningstagande

EU-samarbetet rymmer ett antal processer som, direkt eller indirekt, kan medföra konsekvenser för skog, skogsbruk, skogsnäring och miljö- och klimatmål. Regeringen bör i detta samarbete värna Sveriges nationella självbestämmanderätt när det gäller skogsfrågor. Utgångspunkten för vår nationella skogspolitik ska enligt Vänsterpartiets uppfattning vara att Sverige lever upp till de ambitiösa gemensamma åtaganden vi har i EU och andra

internationella sammanhang för att bromsa utarmningen av biologisk mångfald och bekämpa klimathotet. Utskottets tillkännagivande är i denna del mycket oklart. Tillkännagivandet kan också tolkas som att Sverige i dag har ett ekologiskt hållbart skogsbruk. Så är inte fallet enligt vår bedömning. I Naturvårdsverkets nyligen presenterade Fördjupad utvärdering av miljömålen konstateras att flera centrala områden i miljömålet Levande skogar visar ett otillfredsställande resultat när det gäller miljötillståndet. För att förbättra tillståndet behöver enligt Naturvårdsverket skyddsvärda skogar hindras från att avverkas och förbättringar ske av den miljöhänsyn som tas i skogsbruket. Mot bakgrund av det anförda finns det därför inte skäl för riksdagen att göra något tillkännagivande till regeringen i denna fråga. Det som anförts ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

Särskilda yttranden

1. Hänvisning till pågående arbete med skogspolitiska frågor (C)

anför:

Skogspolitiken är av högsta prioritet för Centerpartiet, i synnerhet frågor som berör ägande- och brukanderätten i skogsbruket. Ett aktivt skogsbruk kombinerat med ett skydd av värdefull natur och hotade arter är en central uppgift för miljöpolitiken. För att naturvården ska vara långsiktigt hållbar behöver den bygga på legitimitet och delaktighet från de som berörs. Med äganderätten kommer ett ansvar och intresse av att långsiktigt förvalta den resurs man äger. Engagerade markägare och brukare är det långsiktigt mest hållbara sättet att vårda vår natur. Utöver detta har Centerpartiet tillsammans med regeringen och Liberalerna slutit en sakpolitisk överenskommelse. En del av denna överenskommelse handlar om att värna och stärka den privata äganderätten till skogen och förstärka anslagen för skydd av värdefull natur. Staten ska även vara en föregångare i hållbart skogsbruk och visa stor naturhänsyn. Överenskommelsen slår också fast att anslagen för ersättningar för skyddad mark ska vara tillräckliga för att kompensera för eventuella inskränkningar i ägande- och brukanderätten och att det nationella skogsprogrammet utvecklas för att ytterligare främja en växande skogsnäring och ett hållbart skogsbruk. Centerpartiet välkomnar att ett flertal avgörande skogspolitiska frågor fått en viktig och tongivande position i januariavtalet. Januariavtalet har för de skogliga frågorna fått konkreta och tidssatta mål och Centerpartiet kommer att vara garant för att tempo och inriktning vidmakthålls. Till följd av att det därmed pågår ett arbete i den riktning som Centerpartiet har föreslagit i kommittémotion 2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkandena 1, 64, 65, 66, 68 och 70–72 samt i kommittémotion 2018/19:2426 yrkandena 55 och 57 samt kommittémotion 2018/19:3009 yrkandena 2–5 väljer vi i dessa fall att framföra partiets åsikt i ett särskilt yttrande i stället för i reservationer.

2. Hänvisning till pågående arbete med skogspolitiska frågor (L)

anför:

Liberalerna har fått igenom mycket av sin miljö- och klimatpolitik genom januariavtalet, där bl.a. frågan om skyddet av värdefull skog hanteras. Jag väljer därför att inte ge uttryck för de förslag som mitt parti framför i partimotion 2018/19:2255 av Jan Björklund m.fl. (L) och i kommittémotion 2018/19:2819 av Tobias Billström m.fl. (M, C, KD, L) utan avser att följa

frågorna noga och delta i det konstruktiva arbetet med politikens utveckling på området.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2018/19:25 Riksrevisionens rapport om skyddet av värdefull skog.

Följdmotionerna

2018/19:3004 av Mats Nordberg m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om mer kostnadseffektivt skydd av skog och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om intrångsersättning och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att lösa problematiken med att nyckelbiotopsregistrering förhindrar att markägare säljer sitt virke, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att klargöra förhållandet mellan den frivilliga certifieringen och statliga åtgärder och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheter att korrigera gränser för eller stryka nyckelbiotoper i nyckelbiotopsregistren och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statistik över skyddad skog måste innefatta även grupperna impediment och fjällnära skogar och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ansvarsfördelning mellan myndigheter och markägare och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:3008 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en parlamentarisk utredning med uppdrag att ge förslag på en politik med positiva incitament till naturvårdshänsyn i skogsskötseln och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en utredning behöver tillsättas för att se över hur äganderätten kan stärkas inom de areella näringarna och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett moratorium för nya nyckelbiotopklassningar och tillkännager detta för regeringen.

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om markbyte och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten ska inleda ett program för att sälja produktiv skogsmark i statlig ägo till privata skogsbrukare i syfte att därigenom öka variationen även i den aktivt brukade skogen och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:3009 av Kristina Yngwe m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla redan beslutade intrång och avsättningar ska ersättas innan man inrättar nya skyddade områden, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till ett nytt Sveaskogsprogram i syfte att möjliggöra skydd av värdefull skog och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att erfarenheterna från Komet ska tas till vara och metoden vidareutvecklas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att naturvården bör utvecklas genom användning av dynamiska och flexibla metoder och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vidareutveckla ekologisk kompensation och frivilliga skyddsformer som kostnadseffektiva metoder och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:3011 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör vidta ytterligare åtgärder för att säkerställa att skyddet av värdefull skog sker på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyddet av värdefull skog måste ske på ett rättssäkert sätt och att äganderätten måste respekteras och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en uppföljning av kostnadseffektiviteten i arbetet med skydd av värdefull skog och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2018/19

2018/19:419 av Christian Carlsson (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning i syfte att stärka äganderätten i skogsbruket och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:567 av Mikael Eskilandersson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra det lättare att få tillstånd för markavvattning och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:669 av Elin Segerlind m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör anta ett nytt etappmål för utökad areal skyddad skog för att uppnå miljökvalitetsmålet Levande skogar och åtaganden i enlighet med Nagoyaöverenskommelsen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att frivilliga avsättningar ska vara långsiktiga och dokumenteras och kvalitetssäkras ur naturvärdeessynpunkt för att ingå i det nationella miljökvalitetsmålet Levande skogar och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att miljöhänsynen ska stärkas genom att effektiva sanktionsmöjligheter införs för brott mot hänsynsreglerna i skogsvårdslagen och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lagstiftningen bör ändras så att skogar med särskilt höga värden för rekreation och friluftsliv ska bli föremål för avverkningsansökan och undantas från åtgärder och exploatering som inte främjar dessa värden, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör anta etappmål för skydd av tätortsnära natur och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ges i uppdrag att skyndsamt ta fram förslag på lagstiftning så att avverkning av skogar med höga naturvärden stoppas och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en nationell målsättning för areal kalhyggesfritt skogsbruk bör ingå i miljökvalitetsmålet Levande skogar och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:710 av Åsa Eriksson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över regelverket för att säkerställa att skogsproduktionen kan öka och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1281 av Mats Nordberg m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om den ”svenska skogsbruksmodellen” där två övergripande och jämställda skogspolitiska mål, produktionsmålet och miljömålet, huvudsakligen

- eftersträvas på samma brukade marker och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta till vara skogsägarnas intressen samt om att förenkla den rättsliga prövningen för markägare vid restriktioner och begränsningar i markanvändning och tillkännager detta för regeringen.
  3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om definitionen av skyddad skog och tillkännager detta för regeringen.
  4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om frivilliga naturvårdsavtal och tillkännager detta för regeringen.
  6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nyckelbiotoper och tillkännager detta för regeringen.
  8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om det nationella skogsprogrammet och tillkännager detta för regeringen.
  11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om avverkningsanmälningar och tillkännager detta för regeringen.
  12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om markägarens rättsliga ansvar enligt skogsvårdslagen och tillkännager detta för regeringen.
  15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta omställning av jordbruksmark till skogsmark och tillkännager detta för regeringen.
  16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka andelen röjd skog och tillkännager detta för regeringen.
  18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige måste fortsätta att värna den nationella beslutanderätten när det gäller skogspolitiken och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1293 av Mats Nordberg m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om markägares rättigheter vid skydd av skog och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om pågående markanvändning och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1333 av Cecilia Widegren (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skogen är en av Sveriges stora tillgångar och att äganderätten bland Sveriges skogsägare ska stärkas och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1459 av Katarina Brännström (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyddet för äganderätten bör utredas och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1512 av Ann-Britt Åsebol (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en översyn av hur nyckelbiotoperna påverkar Sveriges skogsägare och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1602 av Mattias Karlsson i Luleå (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att stärka äganderättsprincipen i svensk skogspolitik och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1677 av John Widegren och John Weinerhall (båda M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda vad nedsatt produktion i skogen får för ekonomiska följder för samhället och enskilda skogsägare och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda klimatnyttan från skogen om produktionen minskas och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1705 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stärkt äganderätt och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1730 av Mats Green (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna för ett system för ersättning för beslagtagna mark på grund av art- och habitatdirektivet och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1953 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att öka användningen av främmande trädslag i skogsbruket och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2243 av Elin Lundgren (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en strategi för att säkra att det finns virke för byggnadsvårdsprojekt och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2255 av Jan Björklund m.fl. (L):

19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skogens roll för klimatet, den biologiska mångfalden och svensk ekonomi och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökad miljöhänsyn inom skogsbruket och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2315 av Maria Gardfjell m.fl. (MP):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att vara ett grönt föregångsland inom naturvänligare skogsbruk med ökade arealer med naturvårdsinriktning och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda ett särskilt stöd för artskyddsåtgärder och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tjänstemän ska beakta äganderätt och egendomsskydd vid myndighetsbeslut samt att instruktionerna till Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen och länsstyrelserna förtydligas för att beakta äganderätten, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
62. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en nationell strategi för en biobaserad samhällsekonomi bör tas fram och tillkännager detta för regeringen.
63. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen inom EU-samarbetet, tillsammans med andra länder som delar synen på betydelsen av ett aktivt skogsbruk, bör värna om den svenska modellen för skogsbruk, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
64. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka äganderätt och brukanderätt vid jord- och skogsbruk och tillkännager detta för regeringen.
65. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att pröva möjligheten att säkerställa effektiva och ändamålsenliga ersättningsmodeller vid skyddande av skog och tillkännager detta för regeringen.
66. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att naturvården bör utvecklas genom användning av flexibla metoder som ekologisk kompensation och frivilliga skyddsformer och tillkännager detta för regeringen.
68. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra rättslig prövning för markägare vid restriktioner och

begränsningar i markanvändning på grund av områdesskydd och tillkännager detta för regeringen.

70. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla redan beslutade intrång och avsättningar ska ersättas innan man inrättar nya skyddade områden, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
71. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till ett nytt Sveaskogsprogram i syfte att möjliggöra skydd av värdefull skog och tillkännager detta för regeringen.
72. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att naturvården bör stärkas genom att den bygger på legitimitet från de som berörs, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2018/19:2426 av Kristina Yngwe m.fl. (C):

55. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att naturvården bör utvecklas genom användning av flexibla metoder som ekologisk kompensation och frivilliga skyddsformer och tillkännager detta för regeringen.
56. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skogsvårdslagstiftningen fortsatt ska bygga på jämbördiga mål om brukande och bevarande och tillkännager detta för regeringen.
57. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regelverk bör utformas för att möjliggöra fortsatt ökat och långsiktigt hållbart utnyttjande av skogsråvara för ökad klimatnytta och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2493 av Per Åsling och Daniel Bäckström (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen tydligare bör styra sin förvaltning mot insatser inom den nuvarande skogspolitiken som stimulerar en ökad skogsproduktion och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2515 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avverkning i fjällnära skog ska anses som pågående markanvändning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inga ytterligare arealer i fjällnära skog ska avsättas som reservat eller liknande och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2585 av Cecilie Tenfjord Toftby (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna till en gemensam nordisk linje gällande de nordiska skogsnäringarna och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2719 av Daniel Bäckström (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en utredning av artskyddsförordningen snarast bör komma igång och tydliggöra att brukandet av skog inte ytterligare får inskränkas med mindre än att markägarna ges rimlig ersättning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2018/19:2736 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD):

53. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en parlamentarisk utredning med uppdrag att ge förslag på en politik med positiva incitament för naturvårdshänsyn i skogsskötseln och tillkännager detta för regeringen.
54. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett moratorium för nya nyckelbiotopklassningar och tillkännager detta för regeringen.
55. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om markbyte och tillkännager detta för regeringen.
61. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska motsätta sig en gemensam skogspolitik inom EU och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2745 av Rebecka Le Moine (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en hushållningsplan för skogens resurser och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utforma målsättning för en hållbar åldersfördelning för den brukade skogen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skydda all kvarvarande gammelskog med höga biologiska värden och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förändra skogsbruket till att bli ett mer kalhyggesfritt skogsbruk och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2783 av Lars Hjälmered m.fl. (M):

39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka äganderätten i syfte att öka konkurrenskraften inom de gröna näringarna och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2819 av Tobias Billström m.fl. (M, C, KD, L):

113. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga inrättandet av ett nytt Sveaskogsprogram och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2864 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att naturvårdsavsättningar aldrig ska ske mot skogsägarens vilja och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skogsägaren alltid ska få ersättning från staten för skog som pekats ut som skyddsvärd och därigenom inte kan brukas och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kortare tidsbegränsade arrendeavtal ska kunna upprättas mellan skogsägare och staten och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2888 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka respekten för äganderätten inom skogspolitiken och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att höja gränsen för när en avverkningsanmälan måste göras och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheterna att i vissa fall tillåta lägre slutavverkningsålder, utökad dikning av skogsmark samt försök med nya trädslag och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att driva på för att säkra det svenska självbestämmandet över den svenska skogen och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn av definition och beräkningsgrunder för skog som är skyddad eller på annat sätt undantagen produktion och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en löpande översyn av specifika skyddade områden med möjlighet till förändringar om skyddet inte längre är ändamålsenligt, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2018/19:2895 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M):

22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en nationell bioekonomistrategi i syfte att skapa långsiktiga spelregler för de gröna näringarna och tillkännager detta för regeringen.